

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Nagyhajmás Község Önkormányzata



NAGYHAJMÁS

2020 - 2025

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	9
Célok	9
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	11
1. Jogszabályi háttér bemutatása	11
2. Stratégiai környezet bemutatása	11
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	13
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	30
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	39
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	43
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	47
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	50
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	52
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	53
1. A HEP IT részletei	53
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése.....	53
A beavatkozások megvalósítói	54
Jövőképünk.....	54
Az intézkedési területek részletes kifejtése	54
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	56
3. Megvalósítás	61
A megvalósítás előkészítése	61
A megvalósítás folyamata	61
Monitoring és visszacsatolás.....	63
Nyilvánosság	63
Érvényesülés, módosítás.....	65
4. Elfogadás módja és dátuma	66

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Nagyhajmás Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Nagyhajmás földrajzi elhelyezkedése, története

Nagyhajmás a baranyai Hegyhát jellegzetes, ugyanakkor különleges települése. Baranya megye északi csücskében, a Mecsek északi előterében, a Tolna-Baranyai dombvidéken fekszik. A több évszázadon át itt élt evangélikus németek Heimasch néven is hívják.

A fővárostól való távolsága 190 km. A megyeszékhelytől, Pécsről 55 km, a Tolna megyei Dombóvártól 25 km, a legközelebbi várostól, Mágocstól, amelyhez közigazgatási szempontból is kötődik, 7 km a távolsága. A Pécsről való több mint 50 km távolság egyben azt is jelenti, hogy a középkorban Tolna vármegyéhez tartozó, majd a 18. század első felében Baranyához csatolt település történelme során és ma is több szállal kapcsolódik a közeli Dombóvárhoz. Éghajlati viszonyai a mezőgazdasági művelésnek kedvező feltételeket biztosítanak. Nagyobb erdőterület a falu északi részén található. A Nagyhajmási dombok nevű rész a Natura2000 területhez tartozik. 2018. szeptember 14 napjától a település a Kapos-hegyháti Natúrpark tagja.

Közigazgatási területén három patak halad át, a Méhész-patak, a Nagyhajmási-árok és a Hajmás-patak. A Méhész-patak kelet-nyugati irányban völgyet alakított ki.

Nagyhajmás neve az írott forrásokban először 1330-ban Károly Róbert uralkodása alatt jelent meg Hagmas változatban. A település elnevezése a magyar hagyma, hajma növénynév –s képzős származékából keletkezett. Értelme hagymával, vadhagymával benőtt hely. A néveredetet megerősíti a nagyhajmásiak emlékezete is. A mostani Nagyhajmás változatot a Magyar Országgyűlés község és helynevekről szóló 1898. évi IV. törvénycikk elfogadása után 1903 óta viseli a település.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

Hajmás a középkorban Tolna vármegyéhez tartozott. Birtokosai a 15. század második felében és a 16. század első felében részben az Anyavári birtokosok, részben a Görgényi kolostor. Az akkori falu magyar lakossága a török hódoltság ideje alatt teljesen kicserélődött. A falu 1543-tól a szászai nahije-hez tartozott. Buda várából 1686-ban úzték el a törököket. A keresztény hadsereg egyik hadoszlopa 1686 őszén Tolna mellől indult el Dél-kelet-Dunántúl megsegítésére. A hadjárat súlyosan érintette a falvak népét, lakói 1686-ban menekülve hagyták el lakóhelyüket. Helyükre a 17. század végén rácok telepedtek le. 1720 körül jelent meg újra a faluban a magyar lakosság, hivatalosan ettől az időtől tartozik Baranyához. A település ekkor a pécsi pálosok tulajdonában volt.

Bizonyíthatóan az 1720 években horvát, az 1730-as években német telepesek jelentek meg itt Nagyhajmáson. Az evangélikus németek szinte egyszerre, nagy tömegben való bevándorlása az 1780-as évek legelején kezdődött és nagyjából az 1810-es évekbe fejeződött be.

1928-ban megtörtént Nagyhajmás villamosítása. Magyarország a németek oldalán 1941-ben lépett be a háborúba. A háború után megkezdődtek a kitelepítések. Baranya megyébe a Csehszlovákiából kitelepített felvidéki magyarok érkezése 1947. április második felében kezdődött el. Az első család Nagyhajmásra 1947. április 25-én érkezett. A folyamat 1947. november 23-ig tartott.

Baranya megyében a Magyar Függetlenségi Front delegálása alapján 1950. június 15-én létrejött az ideiglenes Baranya Megyei Tanács, amely megszervezte a járási tanácsokat és előkészítette a tanácsválasztásokat a településeken is. A járások, a járási tanácsok megszervezése azt jelentette, hogy Nagyhajmást 1950. június 1-én a komlói járáshoz csatolták. A helyi tanácsválasztások után Nagyhajmás Községi Tanács alakuló ülését 1950. október 27-án tartották meg. Ettől kezdve a település igazgatási szempontból önálló tanácsú község. 1972 nyarán megszűnt Nagyhajmás Községi Közös Tanácsa és az eddig közigazgatási szempontból hozzátartozó Mekényes községgel együtt igazgatási értelemben Mágocs Községi Közös Tanácshoz csatolták. Az összevonás 1973. április 16-án következett be. Magyarországon 1983. december 31-én megszüntették a járásokat, így Nagyhajmás 1984. január 1-től Komló városkörnyéki községe lett. 2013. január 1-én ismét létrejöttek a járások. Létrejött a Hegyháti Járási Hivatal Sásd székhellyel, amelyhez Nagyhajmás is került.

Nagyhajmás 2005. január 1-én csatlakozott a sásdi székhelyű Humán Jóléti Társuláshoz, amelyen keresztül igénybe vette a családsegítő szolgáltatást.

Az önkormányzat 2012-ben pályázat nyújtott be „Nagyhajmás község szennyvízelvezetés és szennyvíztisztítása” címmel. A pályázat tartaléklistára került.

Ebben az évben is pénzügyileg segítettek a Bursa Hungarica Felsőoktatási Támogatási Programon keresztül azokat a nagyhajmási fiatalokat, akik felsőoktatási intézmény nappali tagozatos hallgatói voltak.

A falu demográfiai helyzete

Nagyhajmáson 1812-ben 654 fő élt, ebből római katolikus 549 fő, evangélikus 100 fő és görögkeleti 15 fő. A szabadságharc utáni 1850. évi népszámlálás idején Nagyhajmáson 1045 fő élt, közülük római katolikus 687 fő, evangélikus 342 fő, izraelita 16 fő. 1880-ban 1092 fő élt, ebből magyar 80 fő, német 808 fő, déli szláv 160 fő. Nagyhajmás lakossága 1900-ban 1160 fő, ebből 368 magyar és 792 német. A településen 1934-ben 1240 fő élt. Nagyhajmáson az 1941. évi népszámlálás

adatai szerint 1028 fő élt, ebből nemzetiség szerint magyar 219 (21,3 %), német 808 (78,7 %). Baranya megyében 1945 elején népszámlálást tartottak. Eszerint Nagyhajmáson 1945 elején 933 személy élt, nemzetiség szerinti megoszlásuk pedig 266 magyar (28,5 %), 573 német (61,4 %) és egyéb 94 (10,1 %). A háború, a kitelepítések alaposan csökkentették a lakosságot az időközbeni visszatelepítés ellenére. A körzetesítés is hátrányosan érintette a falu fejlődését. Az ezt követő évtizedek alatt a negatív vándorlási különbözetből adódóan további népességcsökkenés következett be 1990-ig. 1990 és 2001 közötti években megfordult a negatív tendencia, de a 2011 népszámlálás idején már 399 főre csökkent a településen élők száma. 2001-ben Nagyhajmás lakosságának 3,7%-a német, 3,9%-a cigány nemzetiségűnek vallotta magát. Nagyhajmáson 2003-ban 456 fő élt, ebből férfi 222 fő, nő 234 fő. A romák száma 87 fő.

Jelenleg a népesség száma 339 fő.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő (TS 0101)	Változás
2014	314	bázis év
2015	314	99,04%
2016	306	98,39%
2017	355	92,81%
2018	341	97,89%
2019	339	-

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR



Településünk legnagyobb problémája a folyamatosan csökkenő lakosságlelékszám, valamint a fiatalok jobb megélhetés reményében történő elvándorlása. Községünk demográfiai jellemzői igazodnak a Dél-dunántúli régió népességének korösszetételéhez. Az országos átlaghoz viszonyítva településünkön ez a mutató igen kedvezőtlen, mivel alacsony a születések száma, ugyanakkor magasak a halálozási mutatók. A természetes szaporodás gyakorlatilag stagnál, de hosszútávon egyértelműen a népesség fogyása a jellemző.

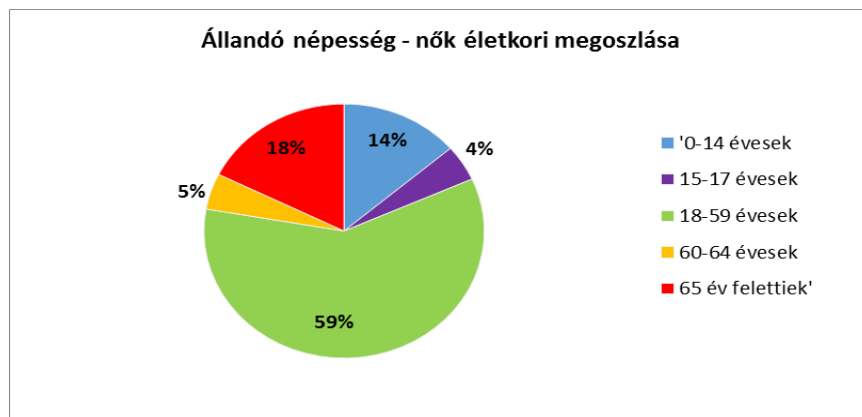
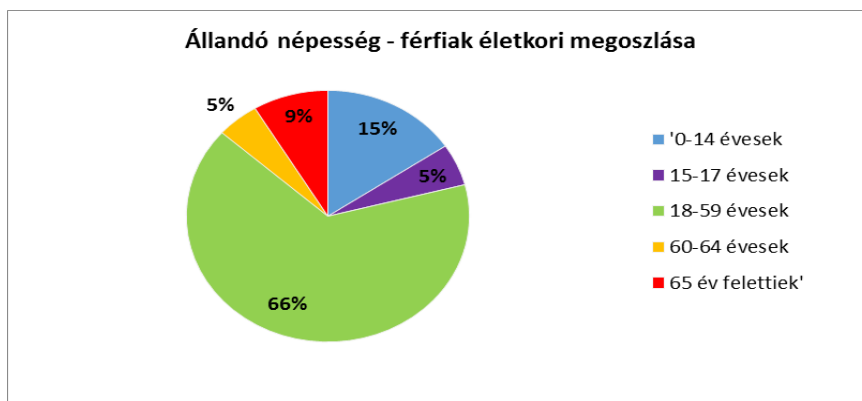
A klasszikusan aktív korú népességbe jelenleg 229 fő tartozik.

2.1. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2018)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 0301)	Férfiak (TS 0303)	Nők (TS 0304)
Állandó népesség száma (férfiak TS 0300, nők TS 0302)	186	153	339	54,87%	45,13%
0-2 évesek (összes száma TS 0305, aránya TS 0316)			11	3,24	
0-14 éves (férfiak TS 0306, nők TS 0307)	29	21	50	8,55%	6,19%
15-17 éves (férfiak TS 0308, nők TS 0309)	10	7	17	2,95%	2,06%
18-59 éves (férfiak TS 0310, nők TS 0311)	122	91	213	35,99%	26,84%
60-64 éves (férfiak TS 0312, nők TS 0313)	9	7	16	2,65%	2,06%
65 év feletti (férfiak TS 0314, nők TS 0315)	16	27	43	4,72%	7,96%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az állandó népesség férfi és nő tagjainak számát jól szemlélteti a fenti táblázat (2. számú táblázat), melyből megállapítható, hogy az összlakosságra vetítve arányuk 10%-os eltérést mutat, a különböző életkorokban, életciklusokban szintén jelentős eltérések mutatkoznak a nemek között.



2.2. számú táblázat - 15-17 éves gyermekek száma

Korcsoport	Fő	Változás
------------	----	----------

	2001	2011	Fő
15 éves gyermekek száma	n.a.	n.a.	0
16 éves gyermekek száma (TS 0501)	5	6	11
17 éves gyermekek száma (TS 0502)	4	4	8
Összesen	9	10	1

Forrás: TEIR - KSH, Népszámlálási adatok

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 0328)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 0327)	Öregedési index (%) (TS 0401)
2014	60	66	90,91%
2015	62	58	106,90%
2016	57	58	98,28%
2017	47	54	87,04%
2018	43	50	86,00%
2019	n.a.	n.a.	-

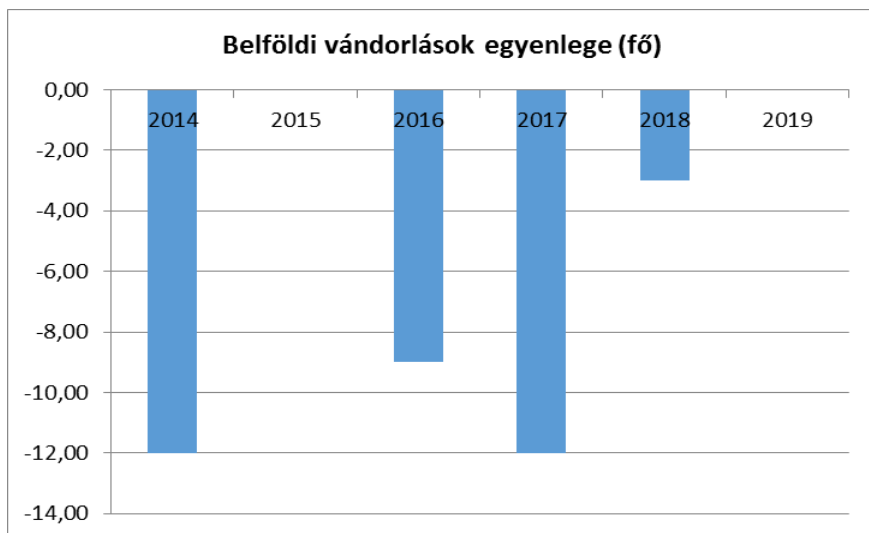
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Migráció tekintetében településünkre egyaránt jellemző a befelé- és kifelé irányuló vándorlás. Az alábbi 4. számú táblázat jól mutatja a vándorlás mértékét és arányait. Látható, hogy inkább az elvándorlás a jellemző a településre; bár a 2018-as évben a bevándorlások száma már megközelíti a kivándorlások számát. Kivételt képez a 2015-ös év, ahol kiegyenlített a létszám. Az 5. számú táblázatból megtudhatjuk, hogy 2019 évben a természetes szaporodás az előző évekhez ellentétben pozitív irányt mutat.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

Év	Állandó jellegű odavándorlás (TS 0601)	Elvándorlás (TS 0600)	Egyenleg	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (TS 0602)
2014	7	19	-12,00	-33,06
2015	12	12	0,00	n.a.
2016	2	11	-9,00	-25,35
2017	3	15	-12,00	-35,19
2018	11	14	-3,00	-8,85
2019	n.a.	n.a.	-	n.a.

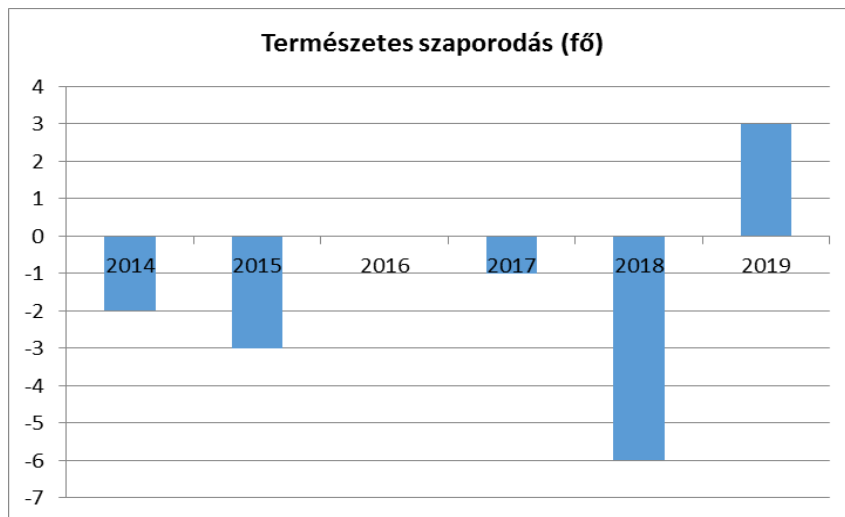
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR



5. számú táblázat - Természetes szaporodás

Év	Élveszületések száma (TS 0701)	Halálozások száma (TS 0702)	Természetes szaporodás (fő) (TS 0703)
2014	3	5	-2
2015	0	3	-3
2016	4	4	0
2017	4	5	-1
2018	1	7	-6
2019	3	0	3

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR



Nagyhajmás Mágocstól mindössze 7 kilométerre helyezkedik el. A falun áthaladó forgalom nem jelentős, nyugodt csendes környezet várja az ide látogatókat. A falu közigazgatási határa egyben megyehatár is. A község belterülete 118 ha, külterülete 1683 ha. Községünk tagja a társadalmi-gazdasági és infrastrukturális szempontból elmaradott, illetve az országos átlagot jelentősen meghaladó munkanélküliséggel sújtott települések jegyzékének, valamint a 33 leghátrányosabb helyzetű térség egyikének, a Sásdi Kistérségnek.

A településen kirendeltségi szinten működik a Mágocsi Közös Önkormányzati Hivatalhoz tartozó Polgármesteri Hivatal. A Polgármesteri Hivatal épületében kap helyet továbbá a Csorba Győző

Megyei Könyvtár által fenntartott Mozgókönyvtár, mely 2018 júliusa óta DJP pontként is üzemel, valamint a helyi civil egyesületek és a nemzetiségi önkormányzatok számára kialakított Civil Iroda, és az orvosi rendelő. Az orvosi ellátást a Mágocsról hetente egy alkalommal kijáró körzeti orvos biztosítja. Egyéb egészségügyi szolgáltatás, pl.: gyermekorvosi ellátás, labor, fizioterápia, gyógyszerár szintén Mágocsra érhető el, vehető igénybe. A gyermekorvos havonta egyszer kijár Mágocsra.

Nagyhajmáson óvoda és iskola nem működik, a környékbeli oktatási intézményekbe ingáznak a gyerekek. 2017 júliusa óta ad helyet az önkormányzat az EFOP-1.4.2-16-2016-00023 azonosítószámú, „GYÖKEREK ÉS SZÁRNYAK” elnevezésű gyerekesély programnak, melynek a hátrányos helyzetű gyermekek és családok kapnak segítséget. A kultúrház, a tájház, valamint a játszótéren létrehozott rendezvényter meg megfelelő teret nyújt a község lakosságának társasági összejövetelek, kulturális és egyéb rendezvények lebonyolítására.

A település közütemi vízhálózattal ellátott, a lakossági bekötések száma 93%-os. A 149 ingatlan közül 10 ház nincs a vízhálózathoz csatlakozva, ellátásukat közkifolyók biztosítják. Nagyhajmáson kommunális szennyvízcsatorna nem üzemel, de 2020.04.21 napján Nagyhajmás Község Önkormányzata elbírálásra benyújtotta a „VP6-7.2.1.2-16 - Egyedi szennyvízkezelés” elnevezésű pályázatot, mely pozitív elbírálás esetén 90 ingatlannak oldja meg a szennyvízelvezetési problémáját. Vezetékes gázellátás nincs.

A falu életében fontos szerepet töltenek be a helybéli, helyi munkaerőt foglalkoztató vállalkozások. Ezek a következők: MGD AGRO Kft., MELLI 2008 Kft., Kürtös Kft, továbbá egy egyéni vállalkozás, mely fakitermeléssel, tűzifa feldolgozással és kereskedelemmel foglalkozik. Együtt összesen 13 főt foglalkoztatnak. További munkalehetőséget biztosít a település külterületén, Nemerő pusztán lévő ANAS Mgsz. baromfi – és nyúltelepe, továbbá a Mágocsra és Dombóváron lévő nagyobb ipari üzemek, nagyvállalatok, melyek a helyi férfi munkaerő jelentős részét foglalkoztatják.

Értékeink, küldetésünk

Nagyhajmás Esélyegyenlőségi Programjának fókuszában az itt élő hátrányos helyzetű csoportok állnak (gyermekek és fiatalok, nők, idősek, fogyatékkal élők, mélyszegénységben élők, romák), célunk, hogy egyenlő esélyt biztosítsunk számukra az önkormányzat és intézményei által nyújtott szolgáltatások, javak igénybevételehez.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Nagyhajmás település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,

- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.

A köznevelési intézményeket érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük.

A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Nagyhajmáson nincs az esélyegyenlőségi célcsoportokat – fogyatékkal élők, nők, idősek, mélyszegénységben élők és romák – érintő helyi szabályozás.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

- Nagyhajmás Község Önkormányzat Képviselő-testülete 2016. év elején új településfejlesztési koncepció készítését, valamint a településrendezési eszközök felülvizsgálatát határozta el. A településfejlesztési koncepciót Nagyhajmás Község Önkormányzata 2018. május 30-án elfogadta. A településszerkezeti terv, a

településfejlesztési koncepcióban megfogalmazott célok és az érdekeltek előzetes állásfoglalásai alapján kerültek kidolgozásra. A településszerkezeti terv a Korm. rendelet 9., 10., 11., 12. és 13.§ szerinti tartalommal készült. A településrendezési terv Nagyhajmás hivatalos honlapján megtalálható.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Nagyhajmás a Dél-dunántúli Régióban, Baranya megyében, azon belül a Hegyháti Járásban található. A járás Baranya megye északi csücskében helyezkedik el, székhelye Sásd. A térség 2 városból 23 községből áll, lakónépessége nem éri el a 15.000 főt. A Hegyháti Járás aprófalvas településszerkezettel rendelkezik. Általános tendencia, hogy a településeken születő gyermeklétszám folyamatosan csökken. A mikrotérség 5 települése között - Alsómocsolád, Bikal, Mágocs, Mekényes, Nagyhajmás – 2014-ben Észak-Hegyháti Mikrotérségi Unió néven település, gazdaság- és társadalomfejlesztési együttműködés jött létre.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Nagyhajmás Község Esélyegyenlőségi Programja a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet alapján készült.

A helyzetelemzéshez a Központi Statisztikai Hivatal és az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer, valamint a népszámlálási adatok szolgáltak alapul. E mellett az önkormányzat által összegyűjtött és szolgáltatott adatokat is felhasználtuk.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira -, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza. A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység („a szegénység fiatal arca”: a szegények mintegy 30%-a 0–17 éves korosztályhoz tartozik), valamint a falusi lakókörnyezet (a szegények több mint fele községekben él).

Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A jövedelem és a vagyon fogalmát a különböző jogszabályok eltérő módon értelmezik. A családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény szerint a jövedelem „az a személyi jövedelemadóról szóló törvényben adóköteles jövedelemként meghatározott - belföldről vagy külföldről származó - vagyoni érték, bevétel, amelynek havi összege meghaladja a mindenkori legkisebb munkabér összegét”².

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény az alábbi módon definiálja a jövedelem fogalmát: „az elismert költségekkel és a befizetési kötelezettséggel csökkentett

aa) a személyi jövedelemadóról szóló törvény szerint meghatározott, belföldről vagy külföldről származó - megszerzett - vagyoni érték (bevétel), ideértve a jövedelemként figyelembe nem vett bevételt és az adómentes jövedelmet is, és

ab) azon bevétel, amely után az egyszerűsített vállalkozói adóról, illetve az egyszerűsített közteherviselési hozzájárulásról szóló törvény szerint adót, illetve hozzájárulást kell fizetni”.³

Ezzel szemben a vagyon fogalma (szintén a '93-as évi törvény alapján) a következő: „az a hasznosítható ingatlan, jármű, továbbá vagyoni értékű jog, amelynek

ba) külön-külön számított forgalmi értéke, illetőleg összege az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a harmincszorosát, vagy

bb) együttes forgalmi értéke az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a nyolcvanszorosát

² 1998. évi LXXXIV. törvény a családok támogatásáról 4. § i. pont

³ 1993. évi törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról II. cím 4. § (1) a)

meghaladja, azzal, hogy a szociális rászorultságtól függő pénzügyi és természetbeni ellátások jogosultsági feltételeinek vizsgálatánál nem minősül vagyonnak az az ingatlan, amelyben az érintett személy életvitelszerűen lakik, az a vagyoni értékű jog, amely az általa lakott ingatlanon áll fenn, továbbá a mozgáskorlátozottságra tekintettel fenntartott gépjármű”⁴

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ftt.) és a Mőtv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

Nagyhajmás az ország Dél-dunántúli régiójában van, ez egy gazdaságilag kevésbé fejlett régió, mely magas munkanélküliséggel, alacsonyabb foglalkoztatási aránnyal küzd.

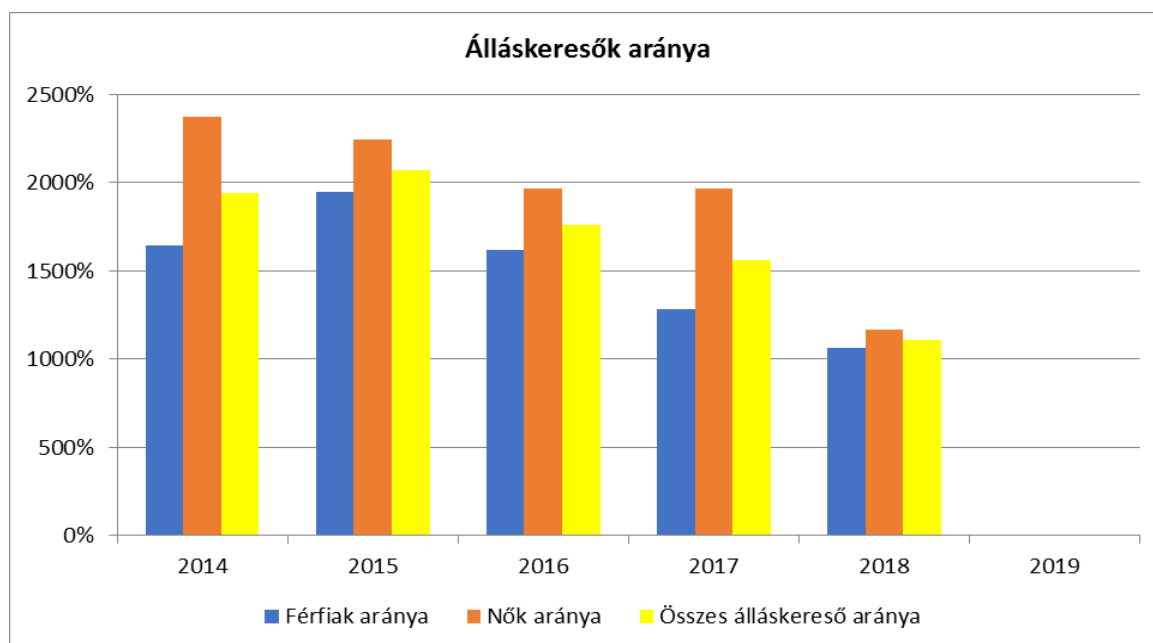
3.2.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	Férfi (TS 0803)	Nő (TS 0804)	Összesen	Férfi (TS 0801)		Nő (TS 0802)		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2014	140	97	237	23	16,43%	23	23,71%	46	19,41%
2015	145	98	243	28,25	19,48%	22	22,45%	50	20,68%
2016	142	98	240	23	16,20%	19,25	19,64%	42	17,60%
2017	142	98	240	18,25	12,85%	19,25	19,64%	38	15,63%
2018	141	105	246	15	10,64%	12,25	11,67%	27	11,08%
2019	n.a.	n.a.	-	16,25	-	12	-	28	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A Dél-Dunántúl Magyarország gazdaságilag kevésbé fejlett, országos viszonylatban magasabb munkanélküliséggel, alacsonyabb foglalkoztatási aránnyal rendelkező régiója. A korábbi Nagyhajmásra vonatkozó munkanélküliségi adatokból egyértelműen látszik a 2008-as gazdasági válság hatása. Azonban 2015-től egyértelműen javulás figyelhető meg. Így 2018-ban az aktív korú népességnek csupán 11 %-a volt nyilvántartott álláskereső.

⁴ 1993. évi törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról II. cím 4. § (1) b)



3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskereső száma korcsoportok szerint

Regisztrált munkanélküliek/ nyilvántartott álláskereső száma összesen	Fő összesen	2014	2015	2016	2017	2018	2019
		46	50	42	38	27	28
20 év alatti (TS 1002)	Fő	1,75	0,25	1,25	n.a.	n.a.	1
	%	3,80%	0,50%	2,96%	-	-	3,54%
20-24 év (TS 1003)	Fő	5	6,5	6,25	3,25	1,25	4
	%	10,87%	12,94%	14,79%	8,67%	4,59%	14,16%
25-29 év (TS 1004)	Fő	4	4,5	1,5	4,75	2,75	1,75
	%	8,70%	8,96%	3,55%	12,67%	10,09%	6,19%
30-34 év (TS 1005)	Fő	5,75	3,75	2,5	0,75	1	1,25
	%	12,50%	7,46%	5,92%	2,00%	3,67%	4,42%
35-39 év (TS 1006)	Fő	5	5,75	6	5,25	3,75	4,25
	%	10,87%	11,44%	14,20%	14,00%	13,76%	15,04%
40-44 év (TS 1007)	Fő	5,5	8	5,75	7	3,75	5
	%	11,96%	15,92%	13,61%	18,67%	13,76%	17,70%
45-49 év (TS 1008)	Fő	8	7,75	5,25	4	3,25	2,25
	%	17,39%	15,42%	12,43%	10,67%	11,93%	7,96%
50-54 év (TS 1009)	Fő	6	6,5	5,75	3,75	1,75	1,5
	%	13,04%	12,94%	13,61%	10,00%	6,42%	5,31%
55-59 év (TS 1010)	Fő	4,5	6	6	7	6	3,75
	%	9,78%	11,94%	14,20%	18,67%	22,02%	13,27%
59 év feletti (TS 1011)	Fő	0,5	1,25	2	1,75	3,75	3,5
	%	1,09%	2,49%	4,73%	4,67%	13,76%	12,39%

Forrás: TeIR,
Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Korcsportos bontásban elmondható, hogy valamennyi korosztályt, nagyjából azonos mértékben érinti a munkanélküliség, kivételek ez alól a 20 év alatti, a 30-34 év közötti, és az 50-54 év közötti munkavállalói korcsoportok, ahol 3,5 % és 5,3 % közé esik az álláskereső aránya – ezzel is a legalacsonyabb szintet mutat összevetve a többivel.

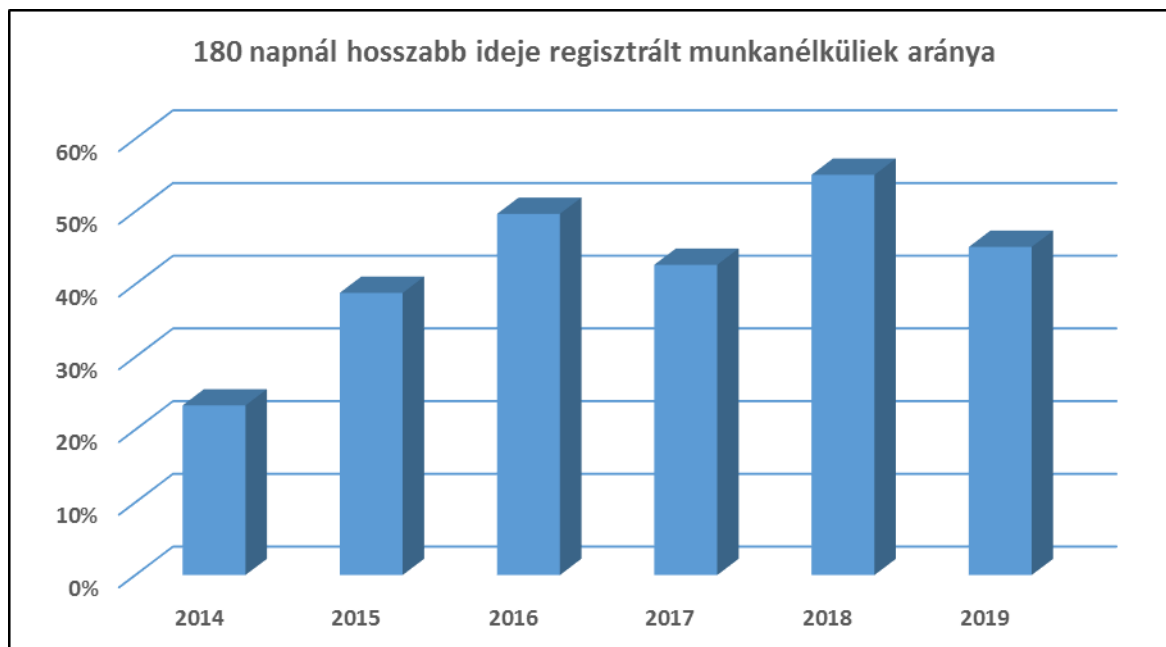
A 3.2.3. számú táblázat azt mutatja, hogy az összes nyilvántartott/registrált munkanélküli közül hányan vannak a 180 napnál régebben regisztráltak. Megállapítható, hogy 2018-ban volt a legmagasabb, 55,05 % a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek száma. Míg 2018-ig ez az arány növekvő tendenciát mutatott, 2019-ben 10%-ot csökkent az előző évhez képest.

A Munkaügyi Központ különböző eszközökkel – átképzések, bértámogatás, közhasznú foglalkoztatás támogatása – igyekszik az álláskeresőket visszavezetni a munka világába. A hátrányos helyzetű csoportok, valamint a hátrányos helyzetű térségekben élők számára közlekedési akadályok, pénzügyi gondok miatt nehézségeket okoz a munkavállalás (más településeken lévő munkahelyek, többműszakos munka), valamint a munkaügyi regisztráció, ezzel elveszítik a szervezett segítségnyújtás esélyét.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma és aránya nemek szerint

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 1501)	180 napon túli nyilvántartott álláskeresők száma nemek szerint			Nők és férfiak aránya, a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül	
	%	Férfi	Nő	Összesen	Férfiak	Nők
2014	23,33	n.a.	n.a.	0	-	-
2015	38,81	n.a.	n.a.	0	-	-
2016	49,68	n.a.	n.a.	0	-	-
2017	42,67	n.a.	n.a.	0	-	-
2018	55,05	n.a.	n.a.	0	-	-
2019	45,13	n.a.	n.a.	0	-	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal



Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

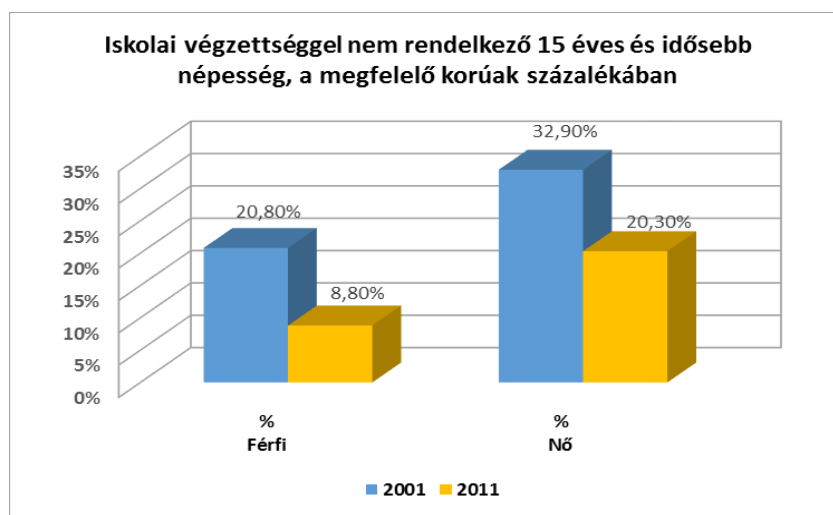
b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

A népesség iskolázottsága a két népszámlálás közt eltelt időben jelentős emelkedést mutatott.

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

Év	Legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzett 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában		Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában	
	Férfi (TS 1601)	Nő TS (1602)	Férfi	Nő
	%	%	%	%
2001	79,2	67,1	20,80%	32,90%
2011	91,2	79,7	8,80%	20,30%

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

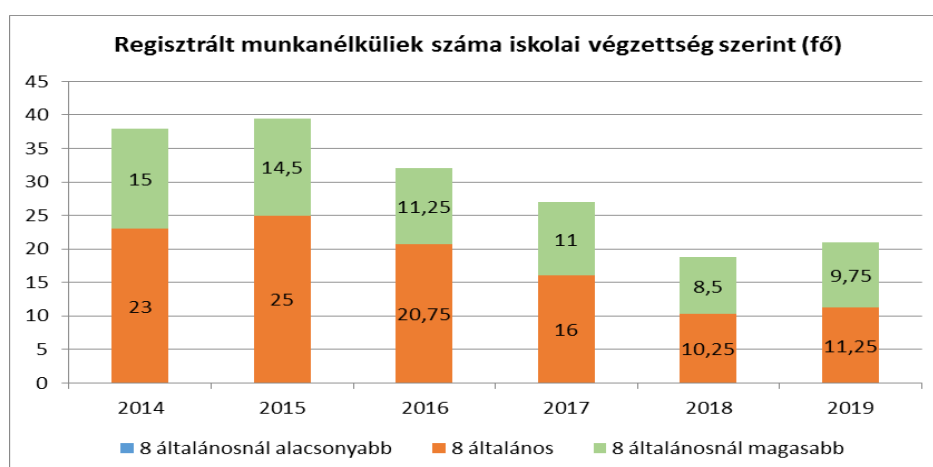


2018-ban a legalacsonyabb, mindössze 27 fő a nyilvántartott álláskeresők száma.

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 0901)		Általános iskolai végzettség (TS 0902)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség (TS 0903)	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2014	46	n.a.	-	23	50,00%	15	32,61%
2015	50	n.a.	-	25	49,75%	14,5	28,86%
2016	42	n.a.	-	20,75	49,11%	11,25	26,63%
2017	38	n.a.	-	16	42,67%	11	29,33%
2018	27	n.a.	-	10,25	37,61%	8,5	31,19%
2019	28	n.a.	-	11,25	39,82%	9,75	34,51%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal



c) közfoglalkoztatás

3.2.7. számú táblázat - Közfoglalkoztatásban résztvevők száma

év	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest	Közfoglalkoztatásban résztvevő romák/cigányok száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők romák aránya az aktív korú roma/cigány lakossághoz képest
2014	14	%	5	%
2015	12	%	4	%
2016	17	%	5	%
2017	15	%	7	%
2018	12	%	4	%
2019	10	%	4	%

A közfoglalkoztatásban alkalmazottak száma Nagyhajmáson fokozatosan csökken. . Ezek az adatok is azt támasztják alá, hogy településünkön szükség van az Önkormányzat közfoglalkoztatási programjaira.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

Községünkben a regisztrált vállalkozások számában alig tapasztalható eltérés. 2014-ben Nagyhajmáson 2 db kis vegyeskereskedés, 2 db italtolt, 1 db falusi vendéglátóhely volt. A falu életében fontos szerepet töltenek be a helybéli, helyi munkaerőt foglalkoztató vállalkozások. Van egy egyéni vállalkozás, mely fakitermeléssel, tűzifa feldolgozással és kereskedelemmel, további 2 vállalkozás állattenyésztéssel, 2 vállalkozás mezőgazdasággal foglalkozik. Együtt összesen 13 főt foglalkoztatnak.

Az önkormányzat által menedzselte foglalkoztatási programok nagyban hozzájárultak a helyi képzetlen, illetve alacsony képzettségű munkaerő foglalkoztatási integrációjához. A START munkaprogram hozzájárult ahhoz, hogy a településen élő hátrányos helyzetű célcsoport tagjai helyben kapjanak munkát és szerezzenek új, akár saját háztájuk művelésénél is alkalmazható és használható ismereteket a növénytermesztéssel kapcsolatban.

Településünk munkaerő-piaci helyzete összefügg a közlekedési lehetőségekkel. Nagyhajmás mindhárom megyeszékhelytől (Pécs, Kaposvár, Szekszárd) nagyjából 50 km távolságra helyezkedik el. Tömegközlekedési adottságai nem szerencsések, reggel, kora délután és késő délután jön busz a településre. A szomszédos Mágocs közigazgatási területén működő vállalkozások saját maguk oldják meg foglalkoztatottjaik szállítását.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

Településünk esetében ez nem releváns.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci-szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

Jelenleg sem a településünkön, sem annak vonzáskörzetében nincsenek felnőtt képző programok; az IKSZT által nyújtott alternatív munkaerő-piaci-szolgáltatásokat a lakosok Könyvtárban működő DJP ponton igénybe tudják venni (önéletrajz írás, hivatalos levélírás, e-ügyintézés).

3.2.8. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők

Év	Általános iskolai felnőttoktatásban tanulók száma (TS 3401)	8. évfolyamot eredményesen befejezte a felnőttoktatásban (TS 3301)	
	Fő	Fő	%
2014	0	0	-
2015	0	0	-
2016	0	0	-
2017	0	0	-
2018	0	0	-
2019	0	0	-

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

**3.2.9. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők száma
középfokú iskolában**

Év	Középfokú felnőttoktatásban résztvevők összesen	Szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők száma (TS 3501)		Szakközépiskolai felnőttoktatásban résztvevők száma		Gimnáziumi felnőttoktatásban résztvevők		Középiskolai tanulók száma a felnőttoktatásban (TS 3601)
	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%	Fő
2014	0,0%	0	-		-		-	0
2015	0,0%	0	-		-		-	0
2016	0,0%	0	-		-		-	0
2017	0,0%	0	-		-		-	0
2018	0,0%	0	-		-		-	0
2019	0,0%	0	-		-		-	0

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Nagyhajmás Község Önkormányzata a hátrányos helyzetű csoportba tartozóknak a közmunkaprogramban tud munkalehetőséget biztosítani. Az így foglalkoztatottak száma 2016 óta stagnál.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Településünkön nem jellemző a hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

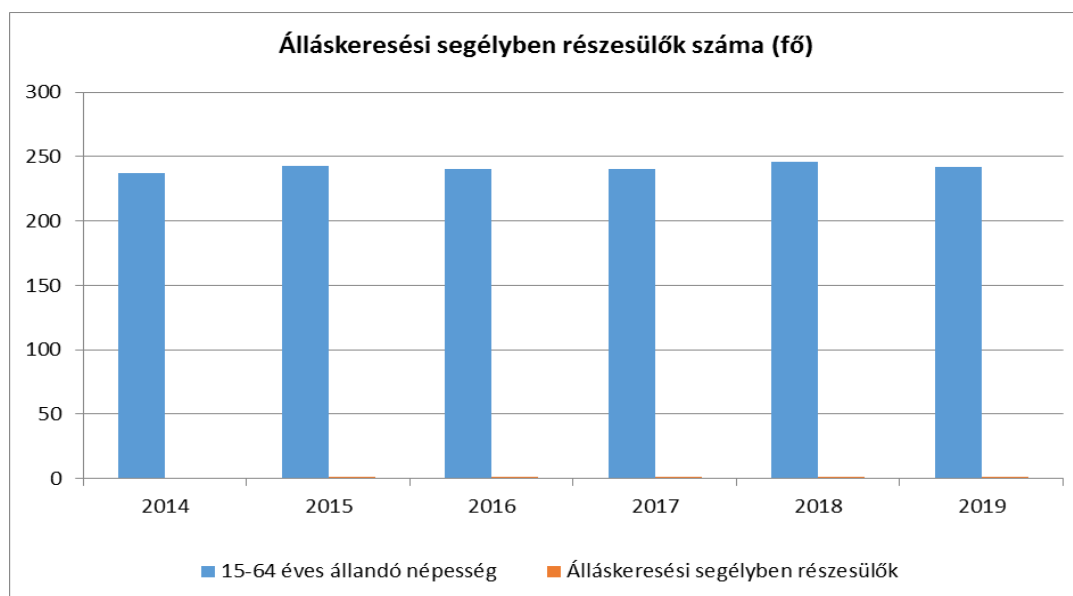
3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Nagyhajmás Község Önkormányzata biztosítja a jogszabályban meghatározott rendszeres megélhetést nyújtó segélyeket (rendszeres szociális segély), a meghatározott szükségletekhez igazodó támogatásokat (lakásfenntartási támogatás), valamint az eseti segélyeket (átmeneti segély). A Központi Statisztikai Hivatal adatait és a települési adatszolgáltatást vizsgálva megállapítható, hogy a rászorultságtól függő pénzbeli támogatások a lakosság nagy részét érintik.

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresői segélyben részesülők száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség száma (TS 0803 és TS 0804 összesen)	Álláskeresői segélyben részesülők (fő) - (TS 1101)	Álláskeresői segélyben részesülők %
2014	237	n.a.	-
2015	243	1	0,41%
2016	240	1	0,42%
2017	240	1	0,42%
2018	246	1,25	0,51%
2019	242	1,5	0,62%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal



3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyil- vántartott álláskeresők száma (TS 1301)	Álláskeresői járadékra jogosultak (TS 1201)	
		Fő	%
2014	45	2,75	6,11%
2015	50,25	2,75	5,47%
2016	39,25	1,5	3,82%
2017	37,5	3,25	8,67%
2018	27,25	2,25	8,26%
2019	28,25	0,25	0,88%

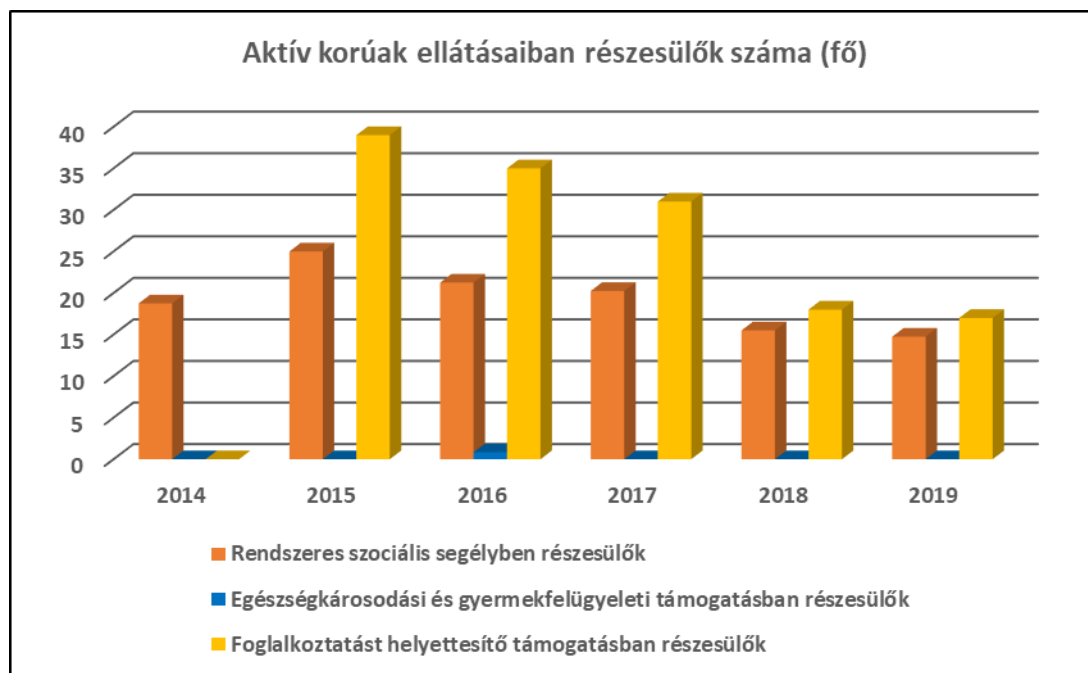
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal



3.3.3. számú táblázat - Aktív korúak ellátása - Rendszeres szociális segélyben, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban, valamint foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

Év	Rendszeres szociális segélyben részesített regisztrált munkanélküliek száma (negyedévek átlaga) - TS 1401 (2015. február 28-tól az ellátás megszűnt, vagy külön vált EGYT-re és FHT-ra)	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma 2015. márc. 1-től érvényes módszertan szerint (TS 5401)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (2015. március 01-től az ellátásra való jogosultság megváltozott)	
	Fő	Fő	15-64 évesek %-ában	Fő	Munkanélküliek %-ában
2014	18,75	n.a.	-	n.a.	-
2015	25	n.a.	-	39	77,61%
2016	21,25	0,83	3,91%	35	89,17%
2017	20,25	n.a.	-	31	82,67%
2018	15,5	n.a.	-	18	66,06%
2019	14,75	n.a.	-	17	60,18%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal



2017-ben az előző évekhez képest nőtt az álláskeresői segélyben részesülők száma, 2019-ben viszont csökkent az arány. A rendszeres szociális segélyben támogatottak köre is csökkenő tendenciát mutat 2015-től. Az adatok alapján megállapítható, hogy a 2015-es adatokhoz képest a településen kismértékben ugyan, de csökkent a járadékra jogosultak aránya.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Az önkormányzati törvény az önkormányzatok ellátandó feladatai között rögzíti a lakás (és helyiség) gazdálkodást. A törvény rögzíti az önkormányzatok számára a hajléktalanság megelőzésének, és a területükön hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának kötelezettségét 2013. január 1-jétől.⁵

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 4201)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2014	143	12	1	0	0	0	0	0
2015	143	11	1	0	0	0	0	0
2016	143	11	1	0	0	0	0	0
2017	143	10	1	0	0	0	0	0
2018	144	10	1	0	0	0	0	0
2019	n.a.	9	1	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

a) bérlakás-állomány

Az Önkormányzat 1 bérlakással rendelkezik, melyben összesen 3 fő él 2019-ben.

b) szociális lakhatás

Nagyhajmás Község Önkormányzatának tulajdonában nincs szociális bérlakás.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlan nincs az Önkormányzat tulajdonában.

e) lakhatást segítő támogatások

A lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásai viseléséhez nyújtott hozzájárulás. A jegyző a villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás, a távhő-szolgáltatás, a csatornahasználat és a szemétszállítás díjához, a lakbérhez vagy az albérleti díjhoz, a lakáscélú pénzintézeti kölcsön törlesztő-részletéhez, a közös költséghez, illetve a tüzelőanyag költségeihez lakásfenntartási támogatást nyújt. A lakásfenntartási támogatás alanyi jogon, normatív alapon állapítható meg. Településünkön lakásfenntartási támogatásban 2014-ben 39 fő részesült.

3.4.2. számú táblázat - Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma

⁵ Éves jelentés a lakhatási szegénységről, 2011. Habitat for Humanity Magyarország, 2012. június

Év	Lakásfenntartási támogatásban részesített személyek száma (TS 6001)	Adósságcsökkentési támogatásban részesítettek száma (TS 6101)
2014	39	0
2015	39	0
2016	20	0
2017	13	0
2018	7	0
2019	10	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A lakásfenntartási támogatás alapnyi jogon, normatív alapon állapítható meg. Településünkön lakásfenntartási támogatásban 2014-ben 39 fő, 2015-ben 39 fő, 2016-ben 20 fő, 2017-ben 13 fő, 2018-ban 7fő, 2019-ben pedig 10 fő részesült.

f) eladósodottság

Komoly probléma az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elveszítő vagy alacsony jövedelmű, idős vagy több gyermekes családoknak. Ez a réteg veszítheti el a lakását, válhat hajléktalanná leginkább, vagy náluk kapcsolják ki fizetés hiányában a közszolgáltatásokat. Nagyhajmáson nincsenek olyan személyek, akik adósságcsökkentési támogatásban részesültek az elmúlt években. Eladósodás miatt a településen még ez idáig senki nem vált hajléktalanná.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A községben 143 lakóház van, ezek mindegyike családi ház, melyek jellemzően saját tulajdonban vannak. Kilenc családi ház esetén elégtelenek a lakhatási körülmények. 19 épület lakatlan, 25 pedig külföldi tulajdonban van.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep/szegregátum mint lakókönyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

Nagyhajmáson, az úgynevezett „Frosau” részen a településtől kb. 2 km-re található egy 2 lakóingatlanból és 3 ott élő lakosból álló szegregátumnak nem nevezhető településrész. A megközelítése esős időben igen nehézkes az odavezető földesút miatt. Az ott található ingatlanok beletartoznak az elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások számába. Az ingatlanok komfort nélküliek, vezetékes ivóvízzel nincsenek ellátva, áram van.

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

Az itt élők közül ketten segélyezettek, egy fő pedig időskorúak járadékát kapja.

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

Az elmúlt években nem történt változás.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 4401)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 4301)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 4501)
2014	n.a.	n.a.	n.a.
2015	n.a.	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az orvosi ellátást a Mágocsról hetente egy alkalommal kijáró körzeti orvos biztosítja. Egyéb egészségügyi szolgáltatás pl.: Gyermekorvosi ellátás, labor, fizikoterápia, gyógyszerár szintén Mágocson érhető el, vehető igénybe. A gyermekorvos a körzeti védőnővel havonta egyszer ellátja Nagyhajmáson az orvosi rendelőben a kisgyermeket.

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

Év	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (TS 5601)
2014	5
2015	13
2016	10
2017	17
2018	12
2019	16

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

Év	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (TS 5601)
2014	7
2015	13
2016	10
2017	17
2018	12
2019	16

Forrás: TeIR, KSH Tstar



b) prevenciós és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Településünkön évente 2 alkalommal ingyenes szemvizsgálaton, esetenként egészségmegőrző programokon, felvilágosító előadásokon vehetnek részt lakosaink.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Településünk esetében ez nem releváns.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Településünk esetében ez nem releváns.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Településünkön 1 db sportpálya van. A 2005-ben alapult Sport Egyesület évente többször színesíti sportprogramokkal a falu életét.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Településünkön falugondnoki szolgáltatás nem működik. Az házi segítségnyújtást, családsegítést a Mágocsi Gondozási Központ látja el, Nagyhajmáson 1 fő szociális gondozó látja el igény szerint az idős korosztályt.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése szolgáltatás nyújtásakor nem történt.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

Pozitív diszkriminációról a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül adatokkal nem rendelkezünk.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

A Kultúrház, a Tájház, a Játsszótér és az ott létrehozott rendezvénytér valamint a Könyvtár, DJP pont és a Civil iroda megfelelő teret nyújt a község lakosságának társasági összejövetel, kulturális és egyéb rendezvények lebonyolítására. Falunap, Gyermeknap, Civil nap, Roma nap, Német Nemzetiségi Nap minden évben megrendezésre kerül. A rendezvények szervezésében mind az önkormányzat, nemzetiségi önkormányzatok, civil egyesületek mind a lakosság tevékenyen részt vesz.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

Nagyhajmás etnikai konfliktusoktól mentes település, a békés együttélés jellemzi a települést.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

A Nagyhajmási Roma Nemzetiségi Önkormányzat évente több alkalommal szervez ruhaosztást, minden tanév végén jutalmazza a kiemelkedő tanulmányi- és sport eredményeket elért roma gyermekeket. A településen működő civil egyesületek: Nagyhajmási Nyugdíjas Egyesület, Nagyhajmási Polgárőr Egyesület, Nagyhajmási Sport Egyesület, Őszi Kikerics Faluszépítő Egyesület és a Német Nemzetiségi Önkormányzat önkéntes munkájukkal és egyéb felajánlásaikkal járulnak hozzá a lakosság környezetének, életének jobbá tételéhez.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A Nagyhajmási Roma Nemzetiségi Önkormányzat évente több alkalommal szervez élelmiszer csomag és ruhaosztást. Minden tanév végén jutalmazza a kiemelkedő tanulmányi- és sport eredményeket elért roma gyermekeket.

Az önkormányzat minden eszközével igyekszik a roma származású népesség esélyegyenlőségét biztosítani. Nagyhajmás Roma Nemzetiségi önkormányzatával közösen, őket mindenben támogatva törekszenek a cigány kultúra ápolására, továbbá nagy hangsúlyt fektetnek identitástudatuk megőrzésére.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Alacsony iskolázottság, munkanélküliség.	Munkaügyi Központtal való kapcsolattartás erősítése, tájékoztatás, szórólapok biztosítása.
A mélyszegénységben élők digitális tudása, informatikai jártassága lényegesen alacsonyabb színvonalú a település átlagánál, mely messze elmarad az országos átlagtól.	Községünk célja az „okos faluvá” (Smart Village) válás, melynek része a hátrányos helyzetű célcsoportok megismertetése a virtuális világegyetemmel. A Könyvtárban működő DJP ponton tudunk segítséget nyújtani a digitális szakadék csökkentésén, biztosítani tudjuk az IT eszközökhöz és WIFI-hez való ingyenes hozzáférést, segítséget nyújtani használatukhoz.
A mélyszegénységben élők rossz egészségi állapota, egészségtelen életmódjuk.	Helyi kommunikáció az életmódváltást támogató programokon történő részvétel elősegítése érdekében. Térségi- és közösségi, egészségtervek kidolgozása és megvalósítása. Ismeretterjesztő előadások tartása.
Előítéletek	Az eltérő kultúrák megismerését, elsősorban a különböző kultúrákhoz tartozók együttműködését célzó programok megvalósítása és a helyi, a nemzeti etnikai és kisebbségi kultúra értékeinek megismertetése segítségével, mint például helyi nemzetiségek zenei és kulturális rendezvényeinek támogatása.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

Már születésünk s talán fogantatásunk pillanatától esélyegyenlőtlenség állhat fenn, hiszen nem mindegy, hogy milyen családba születünk, hazánk keleti vagy nyugati térségében, tanyán, kis vagy nagy településen, kisvárosban avagy nagyvárosban.

Az esélyegyenlőségre ebben a helyzetben is törekedni kell, tehát a cél az, hogy mindenki egyenlő eséllyel jusson az ellátásokhoz, rendelkezzen a kellő információval, tisztában legyen vele, hol érdeklődhet, tudja, milyen ellátások illetik meg, van-e választási lehetősége. Az ellátásokat hol igényelheti és az igénylésnek mi a módja! Fontos feladat, hogy a különböző képességekkel, családi hagyományokkal és szokásokkal rendelkező gyermekek egyenlő módon részesüljenek az őket megillető szolgáltatásokból, származásuk és szocializációjuk miatt ne szenvedjenek hátrányos megkülönböztetést. Az utóbbi években született szociális vonatkozású jogszabályokban megvalósult a jogalkotó azon törekvése, hogy az irányelveknek megfelelő, az egyenlő esélyeket biztosító jogszabályok szülessenek.

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

A veszélyeztetett és a védelembe vett kiskorúak számát a település jegyzője tartja nyilván. A jegyző védelembe veszi a gyermeket, ha a szülő vagy törvényes képviselő az alapellátások önkéntes igénybevételével a gyermek veszélyeztetettségét megszüntetni nem tudja, de segítséggel a gyermek fejlődése, nevelése a családban biztosítható. A települési önkormányzat jegyzője - a gyermekjóléti szolgálat javaslatának figyelembevételével - védelembe veheti továbbá a szabálysértési hatóság értesítése alapján a szabálysértést elkövetett fiatalekorút, vagy a nyomozó hatóság nyomozást megtagadó határozata alapján a tizennegyedik életévét be nem töltött gyermeket, vagy a rendőrség, az ügyészség, illetve a bíróság jelzése alapján a bűncselekmény elkövetésével gyanúsított, vádolt fiatalekorút. A veszélyeztetett gyermek definíciója alatt olyan - magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult – állapotot ért a rendelet, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza. A gyermekvédelemben érintett szakemberek gyakran eltérően értelmezik a veszélyeztetettség fogalmát és a mértékét is, ezért a helyzetelemzés szöveges részében javasolt mindezt részletesebben elemezni.

A gyermekjóléti szolgálat családgondozójával való együttműködésre a gyermek és a szülő, csak védelembe vétel elrendelése esetén kötelezhető!

Védelembevétel esetén a gyámhatóság családgondozót rendel ki, aki feladatát egyéni gondozási-nevelési terv alapján látja el. A védelembe vétel felülvizsgálata évente kötelező, vagy a szülő illetve családgondozó kérelmére bármikor.

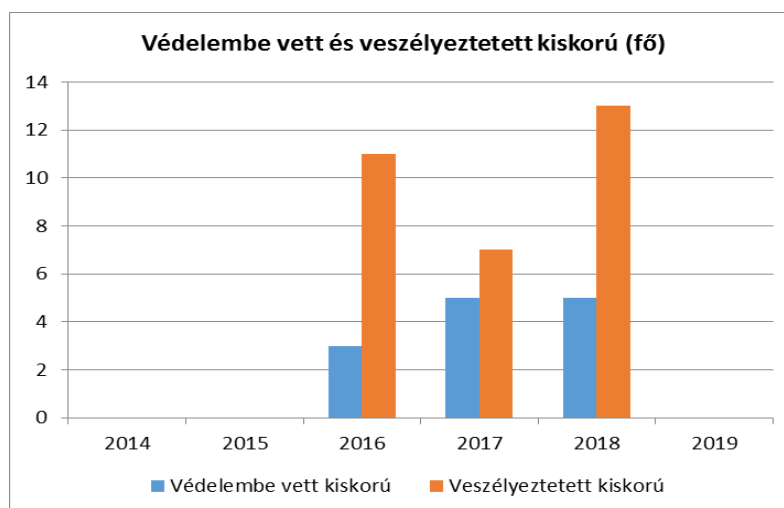
A védelembevétel nem érinti a szülő felügyeleti jogát. Az intézkedés célja: a gyermek családban történő nevelkedésének folyamatos segítése, az ellátásának megszervezése, segítése, a szülői nevelés kontrollja, a veszélyeztetettség megelőzése, megszüntetése. A védelembe vétel elrendelésének oka változó: - egyre gyakoribb a tankötelezettség megszegése, csavargás a kiskorú kifogásolható viselkedése.

Településünkön a védelembe vett kiskorú gyermekek száma növekvő tendenciát mutat.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma december 31-én (TS 3001)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma december 31-én (TS 3101)
2014	n.a.	n.a.
2015	n.a.	n.a.
2016	3	11
2017	5	7
2018	5	13
2019	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar



b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a nyugdíjminimumhoz viszonyított egy főre eső havi jövedelem összege és a vagyoni helyzet függvényében állapítják meg. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény célja a szociális alapon rászoruló kiskorúak, vagy közoktatási intézményben tanuló nagykorúak anyagi támogatása. Ennek formája:

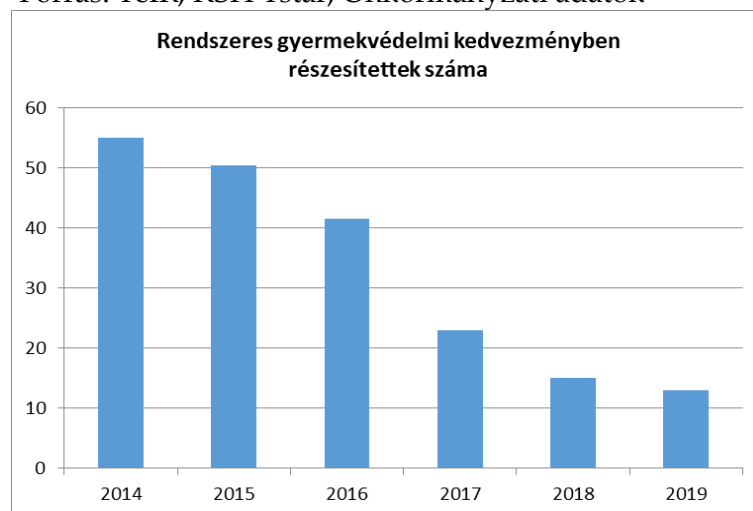
- a) gyermekétkeztetés normatív kedvezmény
- b) pénzbeli támogatás (évente két alkalommal: augusztus és november hónapban, feltéve, hogy a kedvezményre való jogosultsága tárgyév augusztus 1-én, illetve november 1-én fennáll)
- c) külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezmény.

2016 után folyamatosan csökkent a támogatásban részesülők száma, köszönhetően annak, hogy az utóbbi években több munkanélküli kisgyermekes szülő el tudott helyezkedni.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 5801)
2014	55
2015	50,5
2016	41,5
2017	23
2018	15
2019	13

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok



c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

Településünkön nincsenek tartósan beteg fogyatékos gyermekek, kiegészítő és rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben senki nem részesült.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

Óvodáztatási támogatásban 2016-ban 1 gyermek részesült.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Nagyhajmáson nincs olyan gyermek, aki nem rendelkezik magyar állampolgársággal.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Településünk esetében ez nem releváns.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

Nagyhajmáson nincs védőnői szolgálat; ennek a központja is a szomszédos Mágocs városban van. A körzethez 4 település tartozik (Alsómocsolád, Mágocs, Mekényes, Nagyhajmás), a védőnői szolgálatot pedig egy szakember látja el.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 3201)	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2014	1	25
2015	1	20
2016	1	23
2017	1	22
2018	1	18
2019	1	18

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A védőnő a 0-7 éves korosztályba tartozó gyermekeket gondozza a településen, az oktatási intézményekben azonban tovább folytatódik a védőnő által végzett gondozás egészen 14 éves korig.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Településünkön nincs gyermekorvos, legközelebb Mágocson praktizál, oda tudják vinni beteg gyermekeiket szüleik.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

Év	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis/ok száma	Háziorvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyermekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyermekek száma	Házi gyermekorvosok száma (TS 4601)
2014	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2015	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Településünk esetében ez nem releváns.

d) gyermekjóléti alapellátás

A családsegítő, gyermekjóléti szolgálat központja Mágocson található, az itt dolgozó szociális munkások a mágocsi irodában, az iskolában látják el feladatukat. Rendszeresen hetente 1 alkalommal látogatják a települést, tartanak fogadóórát.

4.3.3. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Önkormányzati bölcsődék száma (TS 4801)	Bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 4701)	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Nem önkormányzati bölcsődék száma (munkahelyi, magán stb.)
2014	0	n.a.	n.a.	n.a.
2015	0	n.a.	n.a.	n.a.
2016	0	n.a.	n.a.	n.a.
2017	0	n.a.	n.a.	n.a.
2018	0	n.a.	n.a.	n.a.
2019	0	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.3.4. számú táblázat - Bölcsődében és családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma

Év	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Egyéb, nem önkormányzati bölcsődei (munkahelyi, magán stb.) férőhelyek száma	Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma (december 31-én) (TS 4901)
2014	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2015	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Intézményi

e) gyermekvédelem

A családsegítő, gyermekjóléti szolgálat központja Mágocson található, az itt dolgozó szociális munkások a mágocsi irodában, az iskolában látják el feladatukat. Rendszeresen hetente 1 alkalommal látogatják a települést, tartanak fogadóórát.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Krízishelyzet esetén a legközelebbi gyermekotthon, lakóotthon Pécsett található. A gyermekotthon a családi nevelés kiegészítésén kívül a gondozott gyermekek és fiatalok támogató közösségét biztosítja, és szükség szerint teljesíti az egyéni korrekciós nevelésük feladatait.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidei programokhoz való hozzáférés

A Nagyhajmási Sport Egyesület és az önkormányzat szervez a gyermekek számára szabadidős programokat. Hetente 4 alkalommal tart nyitva a Könyvtár, a DJP pont, ahol az ingyenes internet lehetőség lehetőség biztosított. A gyerekek szabadidejüket a Játsszótéren és a futballpályán töltik. A gyermeknap és egyéb rendezvények alkalmával többféle spotot is kipróbálhatnak.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétfégi, szünidei) ingyenes tankönyv

Szünidei gyermekétkeztetésben 2016-ban 28 gyermek, 2017-ben 16 gyermek, 2018-ban 12 gyermek, 2019-ben 3 gyermek részt vett.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Településünk esetében ez nem releváns.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

Településünk esetében ez nem releváns.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

Településünk nem működik Óvoda. Az óvodás korú gyermekeket kisbusszal szállítják a Mágocson illetve Bikalon található óvodákba.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 2401)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2801)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2701)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2601)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 2501)
2014	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2015	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Településünkön nem működik iskola, településünk gyermekei Mágocsra, Bikalra és Egyházaskozárra járnak általános iskolába.

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanulók száma, általános iskolai napközis tanulók száma

Tanév	Általános iskola 1-4. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 1801)	Általános iskola 5-8. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 1901)	Általános iskolások száma	Napközis általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (iskolaotthonos tanulókkal együtt) (TS 1701)	
	fő	fő	fő	fő	%
2014/2015	n.a.	n.a.	-	n.a.	-
2015/2016	n.a.	n.a.	-	n.a.	-
2016/2017	n.a.	n.a.	-	n.a.	-
2017/2018	n.a.	n.a.	-	n.a.	-
2018/2019	n.a.	n.a.	-	n.a.	-
2019/2020	n.a.	n.a.	-	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 2101)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 2201)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 2001)
	1-8 évfolyamon összesen	1-8 évfolyamon összesen	db
2014/2015	n.a.	n.a.	n.a.
2015/2016	n.a.	n.a.	n.a.
2016/2017	n.a.	n.a.	n.a.
2017/2018	n.a.	n.a.	n.a.
2018/2019	n.a.	n.a.	n.a.
2019/2020	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs

Településünk esetében ez nem releváns.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutakozó eltérések

Településünk esetében ez nem releváns.

4.4.12. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 2301)
	Fő
2014/2015	n.a.
2015/2016	n.a.
2016/2017	n.a.
2017/2018	n.a.
2018/2019	n.a.
2019/2020	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Településünk esetében ez nem releváns.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A hátrányos helyzetű családokban felnövő fiatalok gyakran nem rendelkeznek megfelelő személyes és szociális kompetenciákkal, kiforratlanok, vagy hiányosan kialakultak személyiségjegyeik, helytelen megküzdési stratégiáik pedig ellehetetlenítik további életüket; intro- illetve extrovertált, gyenge kapcsolati hálóval rendelkező felnőttek válhatnak belőlük.	A gyermekek minél fiatalabb korban történő közösségbe kapcsolása, egészséges minták, követendő értékek tapasztalatai úton való megismertetése céljából, kiegészítve a célzott személyes- és szociális kompetenciafejlesztéssel.
Az aprófalvas térségünkben már megjelent a második, sőt harmadik munkanélküli, inaktív generáció, a fiatalok egy része nem szerez szakmát, nem fejezi be középfiskolai tanulmányait, jószerivel esélye sincs arra, hogy bekerüljön a munkaerőpiacra, s így gyakran a korai családalapítás illetve a több gyermek vállalása révén próbálja megélhetését biztosítani. A tartós munkanélküliséggel kéz a kézben járó, mélyülő szegénység izolálódáshoz, a családok társadalmi kapcsolatainak lazulásához vezet, és ez a férfiakra és a nőkre egyaránt igaz.	Családi életre nevelő program indítása a település minden korosztályának bevonásával, mely alkalmas ismeretek átadására az egészséges szexualitásról, párválasztásról, családtervezésről, a család és a társadalom viszonyáról, a polgári demokráciában élő család jellemzőiről, a családmoddellről, a generációk együtt éléséről, melyek ismerete a mai fiatalok számára elengedhetetlen ahhoz, hogy felnőtté válva rendezett és boldog családi szerkezetet tudjanak létrehozni.
A gyermek- és ifjúsági korosztály földrajzi hátrányából származó, korcsoportot célzó szolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek nehézsége.	Ifjúsági Információs és Tanácsadó Pont működtetése - ügyfélszolgálat, adatbázis építés, tanácsadó szolgálat alapszolgáltatásokkal.
Az egészséges lelki fejlődés és szocializáció a mélyszegénységben élő családok gyermekei jelentős részénél hiányos.	Az egészséges testi-lelki fejlődés és a szocializációs hiányok pótlása érdekében a fiataloknak lehetőséget kell nyújtani szabadidejük hasznos eltöltéséhez, támogatni kell az önkifejezésüket és kreativitásukat szolgáló kezdeményezéseket.
Az egészséges élet alapja a tiszta környezet. Kiemelt fontosságú a célcsoport környezetvédelmi problémák iránti fogékonyságának kialakítása, mely záloga a tiszta és ez által vonzó településképp megteremtésének is.	A felnövekvő generációk környezet- és természettudatos gondolkodásának, szemléletének fejlesztése, felelősségtudatuk erősítése szemléletformáló programokon, akciókon keresztül.
Nagyfokú a fiatalok elvándorlása, „gyökértelenné” válása.	A helyben maradást ösztönző, a helyi életminőséget javító szolgáltatás-fejlesztések programok kidolgozása és megvalósítása, a közszolgáltatások elérhetővé tétele, helyi szolgáltatások továbbfejlesztése; több települést érintő szolgáltatásfejlesztési cselekvési terv megvalósítása.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

A nők elleni hátrányos megkülönböztetést nem mindig könnyű észrevenni: sokszor maguk a nők tiltakoznak a leghevesebben, amikor arról esik szó, hogy az otthoni, a munkahelyi vagy a közéleti szférában személyesen ők maguk hátrányt szenvednének el a férfiakhoz képest. A nők és férfiak közötti társadalmi egyenlőtlenség a legmélyebben gyökerező, legnehezebben tetten érhető igazságtalanság, mely ellen nehéz fellépni. Fontos cél a nők ellen irányuló nyílt illetve rejtett diszkrimináció felszámolása, az élet minden területére érvényes esélyegyenlőség.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

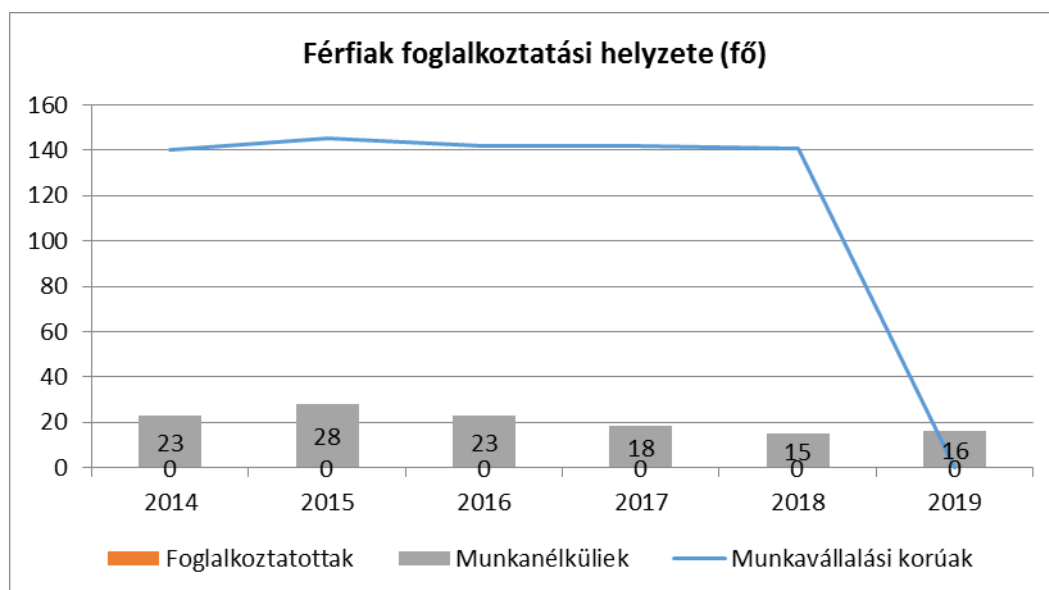
a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

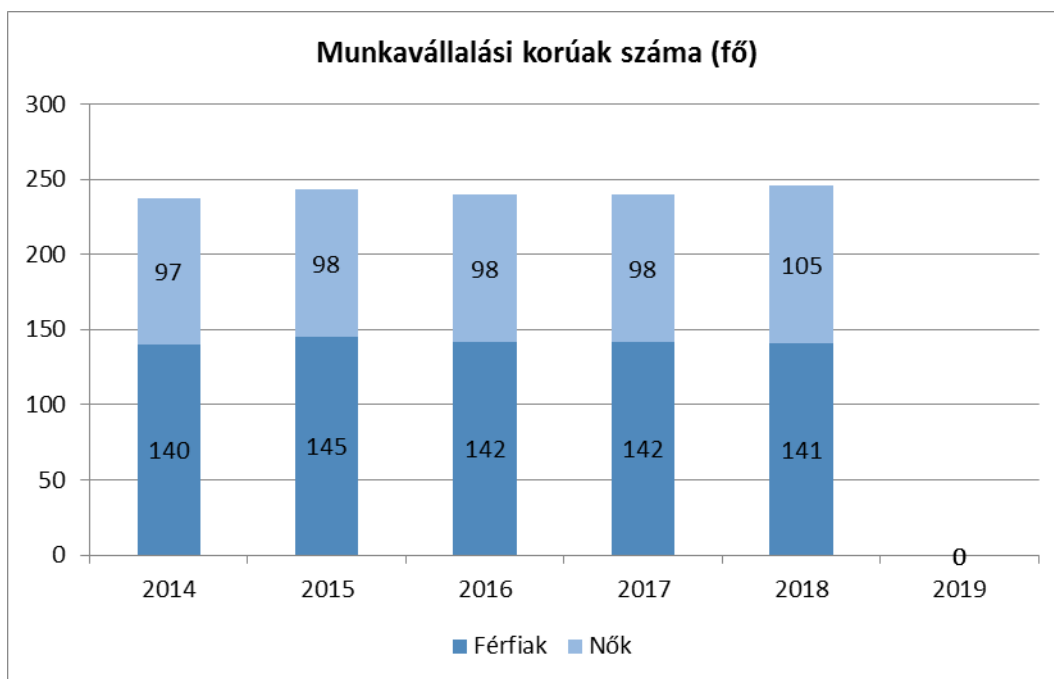
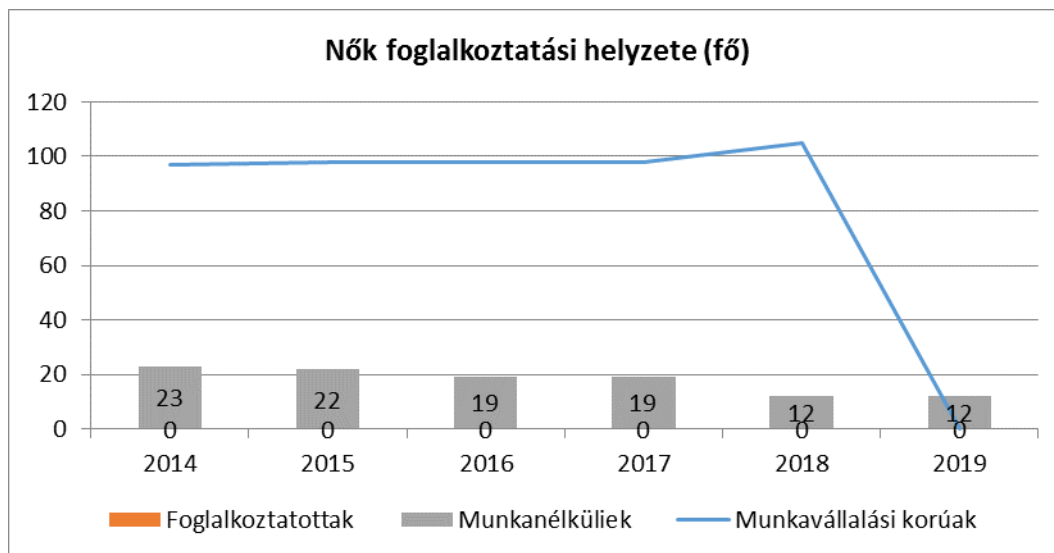
2014 és 2018 között a nők körében a munkavállalási korúak száma stagnál, 2018-ban a nők körében növekvő tendenciát mutat. A munkanélküli férfiak és nők száma a 2014-es évtől csökkenő tendenciát mutat.

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	Férfiak (TS 0803)	Nők (TS 0804)	Férfiak	Nők	Férfiak (TS 0801)	Nők (TS 0802)
2014	140	97	n.a.	n.a.	23	23
2015	145	98	n.a.	n.a.	28	22
2016	142	98	n.a.	n.a.	23	19
2017	142	98	n.a.	n.a.	18	19
2018	141	105	n.a.	n.a.	15	12
2019	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	16	12

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés





b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Az utóbbi években Nagyhajmás Község Önkormányzatánál a közmunkaprogramba bevont nők száma a munkavállalók fele.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Közmunkaprogramok alkalmával van lehetősége az önkormányzatnak alacsony iskolai végzettségű nőket alkalmazni.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Településünk esetében ez nem releváns.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

Nagyhajmáson nincs bölcsőde, sem óvoda. A nők számára beszűkült munkalehetőségek, és alulképzettségükből adódó munkaerő piaci kirekesztettségük miatt jellemzően otthon maradnak a gyermek 3 éves koráig.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Nagyhajmáson nincs védőnői szolgálat; ennek a központja is a szomszédos Mágocs városban van. A körzethez 4 település tartozik (Alsómocsolád, Mágocs, Mekényes, Nagyhajmás), a védőnői szolgálatot pedig egy szakember látja el.

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Év	Védőnők száma (TS 3201)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
2014	1	10	10,00
2015	1	9	9,00
2016	1	11	11,00
2017	1	12	12,00
2018	1	11	11,00
2019	1	10	10,00

Forrás: TeIR és helyi
adatgyűjtés

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

Az utóbbi években nem kellett családi vizzályhoz riasztani a rendőröket, eljárás sem indult senki ellen családon belüli erőszak miatt.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

Krízishelyzet esetén a legközelebbi anyaothton Komlón érhető el. A Majális téren található intézmény 2002. december 20-a óta működik, családi házas környezetben helyezkedik el, zöldövezetben. Könnyen megközelíthető, busszal és gyalog egyaránt. Elhelyezkedése az egészségügyi ellátás szempontjából is ideális, mert a terhes gondozás az anyaothton közvetlen szomszédságában van. Az anya- és gyermekotthon anya és gyermeke együttes elhelyezésére alkalmas, biztosítja teljes körű ellátásukat, otthonoszerű családias elhelyezés formájában.

A dombóvári Kapaszkodó Szociális és Gyermejjóléti Alapszolgáltató Központ Családok Átmeneti Otthonba Dombóvárról és környékéről helyeznek el rászorultakat várólista alapján. Krízishelyzetben 1-2 éjszakára tudnak szállást és ellátást biztosítani.

A kaposvári Borostyánvirág Anyaothton 1998-ban nyitotta meg kapuit, mely ugyan családok átmeneti otthonaként működik, de csak gyermekeket és anyákat fogad az ország egész területéről. Az otthonban, 11 lakószobában összesen 34 főt tudnak egyidejűleg elhelyezni.

A Bölcső Alapítvány és Egyesület által Szekszárdon működtetett anyaothtonba az ország egész területéről helyeznek el krízishelyzetben levő várandós nőket, akik szülésig maradhatnak. Az intézmény önellátó.

A pécsi anyaothtonok döntő többségebe kizárólag Pécsről helyeznek el rászorulókat.

Ezek közül az intézmények közül 2 önkormányzati fenntartású, a többit non-profit szervezetek működtetik. Mindegyik esetében más és más a bekerülés feltétele, a térítési díj, valamint az igénybe vehető szolgáltatások köre. A családok önként kérhetik felvételüket az intézményvezetőknél személyesen, telefonon vagy levélben, illetve kérhetik a családsegítő szolgálat munkatársának közreműködését is.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A képviselőtestületnek 2010 óta van 1 hölgy tagja, 2019 októbere óta létszámuk a testületben 3-ra bővült. Az alpolgármester nő, a kisebbségi önkormányzatok vezetői nők. A civil egyesületek, és a település életében is igen aktívan részt vesznek a nők.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A Nagyhajmáson élő nőket fokozottan érintő társadalmi probléma hogy nincs olyan civil szervezet, mely az ő esélyeik kiegyenlítésével, érdekérvényesítésükkel foglalkozna; és akadályoztatva vannak ügyeik intézésénél, a szolgáltatások igénybevételénél.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nagyhajmás községben nem működik olyan civil szervezet, vagy közösség, amely a nők érdekeinek védelmével, esélyeik kiegyenlítésével foglalkozna.	Közéletbe vonás, Nő Klub civil társaság létrehozása, működésének támogatása.
A csecsemő és kisdied gyermekek nagyszülői felügyelet hiányában nehezítik, akadályozzák a hivatalos ügyek intézését, szolgáltatások igénybevételét.	Játsszósarok létrehozása a Polgármesteri Hivatal várótermében.
Az elsősorban mélyszegénységben élő, illetve nyugdíjas korú nők digitális tudása, informatikai jártassága lényegesen rosszabb a települési átlagnál.	Községünk célja az „okos faluvá” (Smart Village) válás, melynek része a hátrányos helyzetű célcsoportok megismertetése a virtuális világgal. Internet-klubok szervezésével tudunk hozzájárulni a digitális szakadék csökkentéséhez.
A családok felkészületlenek a gyermekvállalásra.	Az anyák és a család egészségtudatos magatartását ösztönző programok indítása: Baba-Mama Klub, ismeretterjesztő előadások.
Az egyedülálló nők közéletben inaktívak, kapcsolati hálójuk beszűkülőben van, elmagányosodás fenyegeti őket.	Elmagányosodás megelőzése, közösségi programok szervezése, egyedülálló nők aktivizálása.

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

Az időseket az élet számos területén éri hátrányos megkülönböztetés Magyarországon. Legjelentősebb a foglalkoztatásbeli diszkrimináció, valamint az egészségügyben és a szociális ellátások, szolgáltatások biztosítása terén elszenvedett megkülönböztetés. Az életkor alapú diszkrimináció az új állások betöltésénél, a létszámleépítésnél és az elbocsátásoknál gyakori. Bár a társadalom egy jelentős csoportját érinti ez a fajta diszkrimináció, mégis alig van jelen a köztudatban.

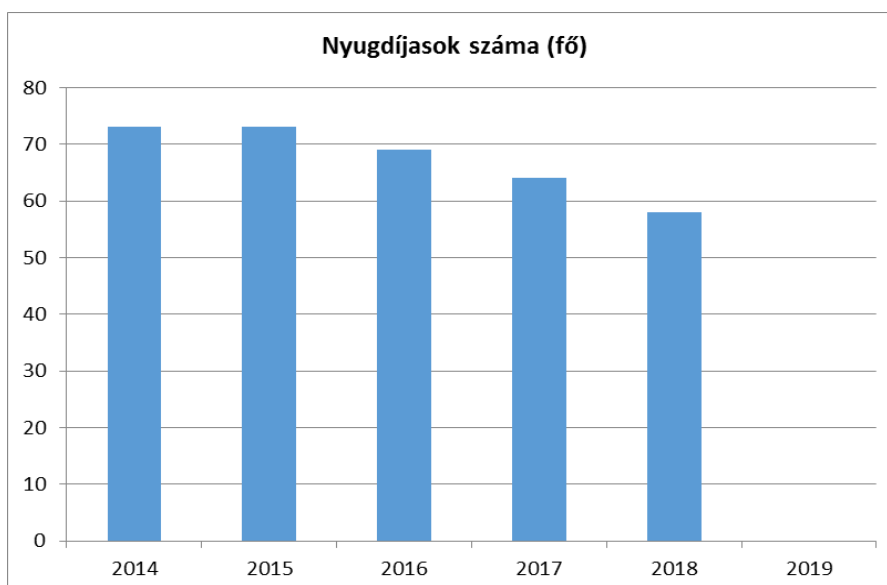
6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Településünkön 2014-ben 73 fő nyugdíjas volt, számukban folyamatos csökkenés figyelhető meg, ami a nyugdíjkorhatár kitolásával, és a különböző nyugdíjszerű ellátásokban részesülők felülvizsgálatával, az ellátás megvonásával magyarázható.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 5201)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 5301)	Összes nyugdíjas
2014	36	37	73
2015	35	38	73
2016	32	37	69
2017	28	36	64
2018	25	33	58
2019	n.a.	n.a.	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar



6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Településünk esetében ez nem releváns.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

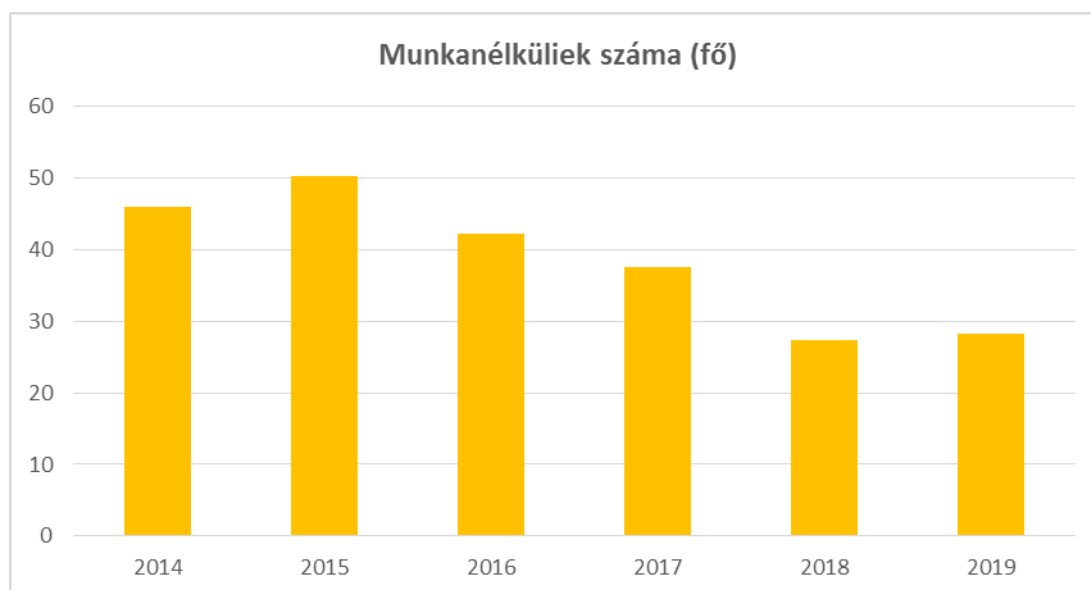
Településünk esetében ez nem releváns.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

Év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma (TS 1010 és TS 1011)		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	Fő	Fő	%	Fő	Fő	%
2014	46	5	11%	0	n.a.	-
2015	50	7	14%	0	n.a.	-
2016	42	8	19%	0	n.a.	-
2017	38	9	23%	0	n.a.	-
2018	27	10	36%	0	n.a.	-
2019	28	7	26%	0	n.a.	-

Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR



6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A magyar lakosság körében a szívkoszorúér-betegségek miatti korai halálozás a háromszorosa, az agyérbetegségek miatti halálozás pedig a négyszerese az EU átlagnak. Országunkban az elmúlt 30 évben az alkoholos eredetű krónikus májbetegségek, májzsugorodás miatti halálozás nyolcszorosára emelkedett, így hétszerese lett az EU átlagnak. Az adatok háttérében jelen van az egészségtelen életmód, a hiányos egészségkultúra, a környezetszennyezés, az ország gazdasági fejlettségének, teljesítőképességének hiányossága, a társadalmon belüli egyenlőtlenségek és az egészségügyi ellátás kifogásolható színvonala is. Halmozottan így van ez a hátrányos helyzetű kistérségeken, hiszen egyrészt itt élnek még legerősebben a „rég magyar tradicionális” nehéz ételek, a hagyományos zsírral főzés, zöldségek-gyümölcsök idényszerű fogyasztása. Másrészt a városban könnyen elérhető magas szintű egészségügyi ellátást helyben szinte lehetetlen elérni, szükség esetén az igénybevevő időt és pénzt nem kímélve utazásra kényszerül.

A területi kötelezettséggel bíró háziorvosok és házi gyermekorvosok száma Mágocsra összesen 3 fő, a többi környező településen nincs. Nagyhajmáson van ugyan orvosi rendelő, de a körzet központja Mágocs. Ott működik a fogorvosi rendelő, a labor, a gyermekorvosi ellátás, a gyógyszerár, és a fizikoterápia is. A gyógyításhoz szükséges speciális berendezéseket az önkormányzatok a lakosságszám arányában vásárolják meg a vállalkozó orvosként a körzetet működtető és üzemeltető orvosok számára.

Nagyhajmásra hetente egyszer települ ki az orvos.

Településünkön a szociális alapellátások közül elérhető a házi segítségnyújtás, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás.

**6.3.2. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesítettek
átlagos száma**

Év	Időskorúak járadékában részesítettek (évi) átlagos száma (fő) (TS 5701)
2014	1
2015	
2016	
2017	
2018	1
2019	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Mozi, színház, múzeum nem található a településen. A Nagyhajmási Nyugdíjas Egyesület tagjai havonta találkoznak, klubdelutánt tartanak. Névnepokat, születésnapokat közösen, összevonva fél évente ünnepelnek. Évente kétszer kirándulást szerveznek, melyek igen kedveltek a nyugdíjasok körében. Az Idősök Világnapja évfordulóját minden évben megünneplik az önkormányzat

jóvoltából. Települési rendezvényeken aktívan részt vesznek látogatóként, önkéntes segítőként és szervezőként is.

A kulturális és egyéb szórakozási-foglalkoztatási tevékenységek lebonyolítására a Könyvtár, Kultúrház, Tájház, Rendezvénytér áll rendelkezésre.

c) idősek informatikai jártassága

6.3.4. számú táblázat - Idősek informatikai jártassága (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)

Év	Összes megkérdezett	Számítógépet használni tudók száma		Internetet használni tudók száma	
	Fő	Fő	%	Fő	%
2014	25	1	4,00%	1	4,00%
2015	25	1	4,00%	1	4,00%
2016	25	1	4,00%	1	4,00%
2017	25	6	24,00%	6	24,00%
2018	25	6	24,00%	6	24,00%
2019	25	6	24,00%	6	24,00%

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A Nagyhajmási Nyugdíjas Egyesület tagjait, illetve a rendezvényeiket látogató nyugdíjas korúak közt végeztünk felmérést. Szívesen tennének szélesebb körű informatikai ismeretekre, hogy távol lévő rokonaikkal, unokáikkal kapcsolatot ne csak szóban, de videohívás formájában is-, lépést tudjanak tartani. 2018 júniusától településünkön működő DJP ponton időseink kis csoportja rendszeres foglalkozásokon vesz részt, ahol digitális készségekre tesznek szert.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Együttműködve a Mekényesi Önkormányzattal megoldott a szociális étkezést kérők ebédjének házhoz szállítása. Igény szerint gondoskodunk a gyógyszerek kiírásáról, beszerzéséről, kiszállításáról. Előzetes egyeztetést követően a közmunkások igény szerint füvet nyírnak a portákon, télen az egyedülálló idős emberek portái előtt lelapátolják a havat.

6.4.1. számú - Művelődési közintézmények adatai

Év	A nyilvános/települési könyvtárak száma (TS 3801)	A nyilvános/települési könyvtárak egységeinek száma (leltári állomány) (TS 3901)	Muzeális intézmények száma (TS 4001)	Közművelődési intézmények száma (TS 4101)
2014	1	3083	1	1
2015	1	3083	1	1
2016	1	3083	1	1
2017	1	3083	1	1
2018	1	3108	1	1
2019	1	3122	1	1

Forrás: TEIR

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A korosztályra jellemző a hagyományos életvitel, étkezési szokásokhoz való ragaszkodás – túlzott só használat, alacsony szintű vízfogyasztás, zsírral főzés stb.	Felvilágosító, szemléletformáló alkalmak megteremtése.
A településen nem létezik a korosztály aktív testmozgásának helyszínét biztosító szabadtéri létesítmény.	Forrásszervezés, majd szépkorúak játszóterének létrehozását célzó projekt megvalósítása.
Az idősebb korosztály digitális tudása, informatikai jártassága a többi korosztálynál rosszabb.	Informatika- és internetklubok szervezése, toborzása a korosztály tagjainak személyes megszólításával.
Az egyedülálló nők közéletben inaktívak, kapcsolati hálójuk beszűkülőben van, őket elmagányosodás fenyegeti, könnyen válhatnak akár bűncselekmények áldozataivá is.	Egyedülállókat a közösségbe vonó, valamint áldozattá válásukat megakadályozó bűnmegelőzési programok indítása.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Az Európai Unióhoz történő csatlakozás egyik feltétele, hogy az állampolgárok számára megteremtődjön az esélyegyenlőség a társadalmi élet minden színterén. A fogyatékkal élő emberek számára megszervezendő hatékony ellátórendszer kialakításához szükség van civil szervezetekre, melyek a klasszikus érdekvédelmi feladatok ellátása mellett aktívan szerepet vállalnak az államtól átvállalt közfeladatok megvalósításában.

Az egyenlőtlenségek kérdése valamennyi – a többségtől eltérő – csoportot érint hazánkban. A fogyatékos emberek és családjaik világszerte a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják. Magyarországon a 2001. évi népszámlálás adatai szerint 577 ezer fogyatékos ember van, az aktív korú, megváltozott munkanépességű személyek száma pedig 700 ezer körüli.

A fogyatékoságügyben az egyik legfontosabb feladat annak az elvnek az elfogadtatása, hogy a fogyatékos emberek ügye nem csak szociális kérdés; a másik pedig a társadalmi szemléletváltás.

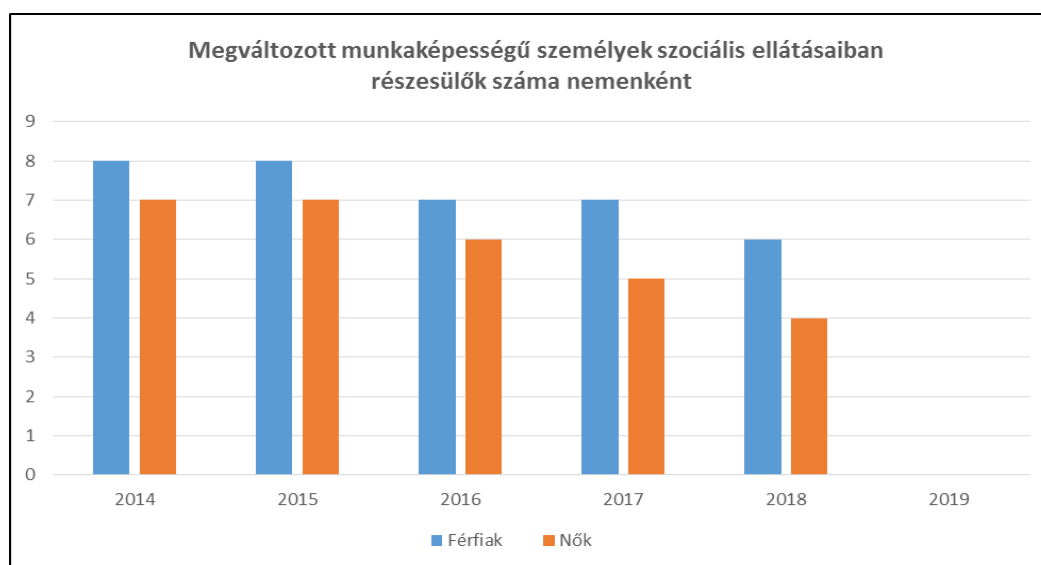
7.1 A településen fogyatékosággal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Településünkön 1 fő egészségkárosodott személy részesül szociális ellátásban.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 6201)	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 6301)	Összesen
2014	8	7	15
2015	8	7	15
2016	7	6	13
2017	7	5	12
2018	6	4	10
2019	n.a.	n.a.	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar



a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

Településünk esetében ez nem releváns.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Településünk esetében ez nem releváns.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Településünk esetében ez nem releváns.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 5001)	Egyházi fenntartású intézményben	Civil fenntartású intézményben
2014	n.a.	n.a.	n.a.
2015	n.a.	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar; a központi adatokat célszerű bontani a helyi adatszolgáltatók segítségével

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élő személyek számára külön pénzbeli és természetbeni ellátást és kedvezményeket az Önkormányzat nem nyújt.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

A Nagyhajmáson található közintézmények (Kultúrház, Tájház, Polgármesteri Hivatal,) kis mértékben akadálymentesítettek.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A Nagyhajmáson található közintézmények (Kultúrház, Tájház, Polgármesteri Hivatal) kis mértékben akadálymentesítettek.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

A településen található munkahelyek nem akadálymentesítettek.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A közösségi közlekedés, a járdák és a parkok nem akadálymentesítettek.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Településünk esetében ez nem releváns.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Településünk esetében ez nem releváns.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Megváltozott munkaképességűekről pontos adat nem áll rendelkezésünkre.	megváltozott munkaképességűek pontos feltérképezése, adatbázis létrehozása a megváltozott munkaképességű munkavállalókról és foglalkoztatásukat vállaló munkaadókról. Munkaközvetítés; foglalkoztatást elősegítő tréningek szervezése, komplex tanácsadó szolgálat létrehozása.
Az önkormányzat épülete, valamint intézményei kis mértékben vannak csak akadálymentesítve.	Akadálymentesítés.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

Az önkormányzat és a civil szervezetek kapcsolata jó, ez megnyilvánul a közös rendezvényekben. Önkormányzatunk a civil szervezetekkel szoros kapcsolatot ápol.

Civil szervezetek:

Őszi Kikerics Faluszépítő Egyesület. A 2004 évben alapult egyesület elsődleges a település fejlesztése, közösségfejlesztés.

Nagy hangsúlyt fektetnek a környezetvédelemre, valamint a falu környezetének megóvására. Továbbá a műemlékvédelem, a néphagyományok felelevenítése, az önkormányzattal és más hasonló célokat megfogalmazó szervezetekkel való szoros együttműködés szerepel céljaik között.

Nagyhajmási Nyugdíjas Egyesület. 2005 óta képviseli a nyugdíjas korú hajmásiak érdekeit, gondoskodik szabadidejük tartalmas eltöltéséről, és ápolja a helyi hagyományokat.

Nagyhajmási Sport Egyesület. Célja a Nagyhajmási lakosok sporttevékenységre ösztönzése, sportolási lehetőségek biztosítása, sportprogramok szervezése.

Nagyhajmási Polgárőr Egyesület. Célja település közbiztonságának javítása. Rendszeres önkéntes polgárőr szolgálat megszervezése a településen. Rendőrséggel való szoros együttműködés a lakosok vagyoni- és közbiztonságának érdekében.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

A település hétköznapi életében vagy akár pályázati projektek alkalmával szoros a partnerségi együttműködés az önkormányzat, a nemzetiségi önkormányzatok valamint az egyházi képviselők és a civil egyesületek vezetői között. Együtt hatékonyan szolgálják az itt élők igényeit, közösen lépnek fel érdekeik védelmében.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Alsómocsolád, Bikal, Mágocs, Mekényes, Nagyhajmás települések Önkormányzatai, gazdasági szereplői, intézményi, és civil szervezetek összefogásával 2014 márciusában elhatározták, hogy együttműködésük eredményeként létrehoznak egy, az 5 település szinergikus fejlődését lehetővé tevő közös fejlesztési programot

A közös munka eredményeként az 5 település létre hozta az Észak Hegyháti Mikrotérségi Uniót, melynek célja, hogy a közös fejlesztési elképzeléseket megvalósítsa.

A közös megvalósítás érdekében az érintett felek – gazdasági szereplők, önkormányzatok, civil szereplők, intézmények – közös akaratából létrejött, illetve megújul:

1. egy közös FEJLESZTÉSI PROGRAM (közös célokkal, fejlesztési projekt elképzelésekkel)
2. a program letéteményeseként működő HEGYHÁTI ÉSZAK TÉRSÉGI EGYESÜLET (a program koordinációjára, felügyeletére megújuló szervezettel, finanszírozással)
3. egy, a térség meghatározó szereplői által megkötött MIKROTÉRSÉGI PAKTUM megállapodás, amelynek aláírói kinyilvánítják abbéli szándékukat, hogy csatlakoznak a közös fejlesztési elképzelések kialakításához, megvalósításához.

A térségben lévő önkormányzatok együttműködése hosszú időre nyúlik vissza, a múltban és a jövőben is jellemző rá a kölcsönös előnyöket nyújtó együttműködési lehetőségek felkutatása és azok kihasználása.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Településünkön német és roma nemzetiségi önkormányzat egyaránt működik.

A Német Nemzetiségi Önkormányzat elsődleges célja és feladata a településen élő különböző korosztályok kulturális igényeinek kielégítése, sváb hagyományok felelevenítése.

A Roma Nemzetiségi Önkormányzat a hátrányos helyzetű és roma lakosoknak szervez ruhaosztásokat, kulturális rendezvényeket, közösségi találkozókat.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Az önkormányzat a helyi vállalkozókkal jó kapcsolatot tart fenn, fontos a vállalkozások szerepvállalása a helyi közéletben. Rendszeresen támogatják a közösségi programokat.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

A HEP sablon munkaanyag elkészítése, illetve a következtetések levonásának áttekintése közösen történt, a Nagyhajmási Roma Nemzetiségi Önkormányzat és a civil szervezetek véleményének figyelembe vételével.

b) az *a)* pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

Szóbeli visszajelzés a polgármesternek, falugondnoknak, vagy a képviselő-testület tagjainak. Lakosaink észrevételeiket, ötleteiket eljuttathatják még a Hivatal előtt kihelyezett postaládába.

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Alacsony iskolázottság, fejletlen egészségkultúra, előítéletek a romákkal szemben, digitális szakadék.	Munkaügyi Központtal való kapcsolattartás erősítése, tájékoztatás, szórólapok biztosítása. A közösség egészségkultúrájának fejlesztését célzó programok, digitális kompetencia fejlesztés.
Gyermekek	Az egészséges lelki fejlődés és szocializáció a mélyszegénységben élő családok gyermekei jelentős részénél hiányos. A hátrányos helyzetű családokban felnövő gyermekek kompetenciái kiforratlanok, szocializációjuk hiányos, személyiségjegyeik sokszor kialakulatlanok. A földrajzi elhelyezkedés és a közlekedési viszonyok miatt az információhoz való hozzáférés, a célcsoportnak fontos alapszolgáltatások, szabadidős programok elérése nehezített.	Ifjúsági Információs és Tanácsadó Pont működtetése, kompetenciafejlesztő és szemléletformáló programok szervezése. Az egészséges testi-lelki fejlődés és a szocializációs hiányok pótlása érdekében a fiataloknak lehetőséget kell nyújtani szabadidejük hasznos eltöltéséhez, támogatni kell az önkifejezésüket és kreativitásukat szolgáló kezdeményezéseket.
Idősek	Jellemző az itt élő idősekre, hogy digitális ismereteik korszerűtlenek, környezet-és egészségtudatossága a többi korosztálynál rosszabb, szociális kompetenciáik megkopottak, beszűkültek.	Felvilágosító, szemléletformáló alkalmak megteremtése, digitális oktatás megszervezése. Aktív és minőségi időskort megvalósító programok indítása.
Nők	Nagyhajmás községben nem működik olyan civil szervezet, vagy közösség, amely a nők érdekeinek artikulálásával, védelmével, esélyeik kiegyenlítésével foglalkozna. A csecsemő és kisdied gyermekek nagyszülői felügyelet hiányában nehezítik, akadályozzák a hivatalos ügyek intézését, szolgáltatások igénybevételét.	Közeletbe vonás, Nő Klub civil társaság létrehozása, működésének támogatása. Játszósarok, Baba-Mama klub létrehozása.
Fogyatékkal élők	Megváltozott munkaképességűekről, pontos adat nem áll rendelkezésünkre. Kis mértékű akadálymentesítés.	A megváltozott munkaképességűek pontos feltérképezése, adatbázis létrehozása a megváltozott munkaképességű munkavállalókról és foglalkoztatásukat vállaló munkaadókról. Munkaközvetítés, akadálymentesítés.

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Vissza az iskolapadba! Tanulás elősegítése Nagyhajmáson a felnőttek részére, ezáltal a munkanélküliség csökkentése Nagyhajmás településen.	Nagyhajmás Község Önkormányzata, Munkaügyi Központ, Nagyhajmási Roma Nemzetiségi Önkormányzat
Gyermekek	Nagyhajmás felnővekvő nemzedékeért Ifjúsági Információs és Tanácsadó Pont működtetése, kompetenciafejlesztő és szemléletformáló programok szervezése. Ifjúsági Egyesület létrehozása.	Nagyhajmás Község Önkormányzata Nagyhajmási Sport Egyesület Nagyhajmási Német Nemzetiségi Önkormányzat
Idősek	„Generációs hatás” program A székelyek, a gyermek és ifjúsági korosztály együttműködése. Felvilágosító és szemléletformáló programok, Internet-klubok szervezése.	Nagyhajmás Község Önkormányzata, Nagyhajmási Nyugdíjas Egyesület
Nők	Nagyhajmás a nőkért Közéletbe vonás, Nő Klub civil társaság létrehozása, közösségi programok szervezése, segítő szolgálat indítása, Játzósarok létrehozása.	Nagyhajmás Község Önkormányzata Őszi Kikerics Faluszépítő Egyesület
Fogyatékkal élők	Munkára kész?! Megváltozott munkaképességűek pontos feltérképezése, adatbázis létrehozása a megváltozott munkaképességű munkavállalókról és foglalkoztatásukat vállaló munkaadókról. Munkaközvetítés.	Nagyhajmás Község Önkormányzata Nagyhajmási Polgárőr Egyesület

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák nem részesülnek sem negatív, sem pozitív megkülönböztetésben, mert nincs cigánykérdés.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők segítséget kapjanak az életesélyeik kiegyenlítésére.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek kompetencia és készségfejlesztését, családi életre nevelését, szemléletformálását, hogy boldog, kiegyensúlyozott felnőtté válhassanak.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek testi, lelki, mentális, szociális állapotára, közösségbe vonására, a biztonságos, boldog időskor biztosítása érdekében.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén érdekeik artikulálását,- védelmét, közösségbe vonását.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők szolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek biztosítására, társadalmi reintegrációjuk elősegítésére.

A problémák feltárása a helyzetelemzés során részletesen megtörtént. A döntéshozókkal történt egyeztetést követően valamennyi feltárt problémához nem sikerült intézkedést rendelni, mivel a települési önkormányzat humán és pénzügyi teherbíró képessége csak a legszükségesebb intézkedéseket teszi lehetővé. A döntéshozók célja, hogy a HEP két év múlva történő felülvizsgálata során – amennyiben a jelenlegi intézkedések maradéktalanul végrehajtásra kerülnek, és lehetőségeik megengedik –, újabb, most feltárt problémák megoldására is konkrét intézkedéseket fognak a HEP-be beilleszteni.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja a egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1.	Vissza az iskolapadba	Alacsony iskolázottság.	1.Tanulás elősegítése Nagyhajmáson a felnőttek részére (rövidtávú intézkedés). 2.Ezáltal a munkanélküliség csökkentése Nagyhajmás településen (közép- és hosszú távú intézkedés).	Nincs.	Adatgyűjtés a lehetséges oktatásról, célcsoportról a Munkaügyi Központon keresztül. Adatbázis elkészítése az érintettekéről, képzésekről a célcsoport tájékoztatása a lehetséges tanfolyamokról. Közvetítés, koordinálás.	Önkormányzat	2021.08.31. 2023.12.31.	Célcsoport ismeri a képzéseket, képzéseken való aktív részvétel, képzettségek megszerzése.	Pénzügyi forrás, humán forrás	A lehetséges képzések nyomon követése, felderítése és a Munkaügyi Központtal szoros kapcsolattartás.

II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1.	Nagyhajmás felnővekvő nemzedékeért	A hátrányos helyzetű családokban felnövő gyermekek kompetenciái kiforratlanok, szocializációjuk hiányos, személyiségjegyei k sokszor kialakulatlanok. A földrajzi elhelyezkedés és a közlekedési viszonyok miatt az információhoz való hozzáférés, a célcsoportnak fontos alapszolgáltatások, szabadidős programok elérése nehezített.	1.Információhoz, lehetőségekhez való hozzáférés biztosítása (rövidtávú cél). 2.Szabadidős programok, kompetencia-fejlesztő, családi életre nevelő és szemléletformáló közösségi programok indítása az egészséges testi, lelki fejlődés, a boldog felnőtté válás érdekében (közép- és hosszú távú cél).	Önkormányzat gyermekvédelmi rendelete,	Ifjúsági Információs és Tanácsadó Pont működtetése, kompetenciafejlesztő és szemléletformáló programok indítása.	Önkormányzat	2021.08.31. 2023.12.31.	DJP pont megléte asztali számítógép és okos eszközök interneteléréssel, nyomtatási lehetőségekkel, ingyen WIFI adatbázis építés, 10 alkalommal Családi életre nevelő program; 3 alkalommal Öko-foglalkozás, 5 alkalommal kézműves program	1 fő koordinátor, ügyfélszolgálatot, adatbázis építést végző főállású munkatárs, 3 tanácsadást végző önkéntes, DJP pont számítógép, okos eszközök internet, WIFI	DJP Pont működtetése. kompetenciafejlesztő és szemléletformáló programok folyamatos nyomon követése.
III. A nők esélyegyenlősége										
1.	Nagyhajmás a nőkért	Nagyhajmás községben nem működik olyan civil szervezet, vagy közösség, amely a nők	1.Közéletbe vonás. 2. Nő Klub civil társaság létrehozása3.Közösségi	Nincs.	Közéletbe vonás, Nő Klub civil társaság létrehozása, működésére	Önkormányzat	2021.08.31.	Nő Klub civil társaság, segítő szolgálat megléte, közösségi	Hely a Játszósaroknak, 3 fő önkéntes.	A Nő Klub működésének támogatása, segítő szolgálat működtetése.

		érdekeinek artikulálásával, védelmével, esélyeik kiegyenlítésével foglalkozna. A csecsemők és kisgyermek mellett nehezen tudják megoldani a hivatalos ügyek intézését helyi szinten.	programok szervezése, 4.Segítő szolgálat és Játszósarok létrehozása. Valamennyi cél rövidtávú, de a megvalósított eredmények fenntartása a HEP egész hatályosulási ideje alatt szükséges.		k támogatása; segítő szolgálat indítása, közösségi programok szervezése; Játszósarok kialakítása.			programok folyamatos szervezése, Játszósarok látogatottsága		Programok szervezése nyomon követése. A játszósarok működtetése.
--	--	--	---	--	---	--	--	---	--	--

IV. Az idősek esélyegyenlősége

1.	„Generációs hatás” program	Jellemző az itt élő idősekre a hagyományos életvitel, rosszak az étkezési szokásaik, keveset mozognak, és a digitális	1. A szépkorúak és a gyermek és ifjúsági korosztály együttműködése. 2.Felvilágosító és	Nincs.	Közös programok szervezése, a teljes korosztály számára biztosítandó érdekartikulá	Önkormányzat	2021.08.31.	Rendszeres találkozások, részvétel a közösségi rendezvényeken, idősek mentális állapotának	3 helyszín: Kultúrház, DJP Pont Könyvtár; önkéntes fiatalok, mentálhigién és	A program rendezvényei nyomon követése. Mentális és egészségi állapot felmérése
----	-----------------------------------	---	---	--------	--	--------------	-------------	--	--	---

		ismereteik is korszerűtlenek.	szemléletformáló programok, 3.Internet-klubok szervezése, Valamennyi cél rövidtávú, de a megvalósított eredmények fenntartása a HEP egész hatályosulási ideje alatt szükséges.		lási és szabadidő-szervező tevékenységgel, szemléletformáló programok, Internet-klubok szervezése.			javulása; 10 alkalommal Internet-klub, 5 alkalommal Egészség-klub;	szakember, 1 fő közösségfejlesztő, DJP mentor	kérdőív segítségével a programban résztvevők között. Okos eszközök, internet, WIFI használat biztosítása.
--	--	-------------------------------	--	--	--	--	--	--	---	---

V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége

1	Munkára kész?!	Nem állnak rendelkezésünkre adatok a megváltozott munkaképességűekről.	1.Megváltozott munkaképességűek pontos feltérképezése (rövidtávú cél). 2.Adatbázis létrehozása a megváltozott munkaképességű munkavállalókról	Nincs.	Adatbázis létrehozása, Motivációs és reintegrációs tréning szervezése, tanácsadó szolgálat létrehozása.	Önkormányzat	Feltérképezés: 2020. 12. 31-ig. Adatbázis létrehozása: 2021. 06. 30-ig. Munkaközvetítés,	1 adatbázis, a megváltozott munkaképességű személyek bevonása, 1 alkalommal Motivációs tréning, 1 alkalommal Reintegrációs	1 fő személyügyi szervező, 1 fő jogász, 1 fő pszichológus, 1 fő mentálhigiénés gondozó, 1 fő adatbázis építő	A megváltozott munkaképességűek adatbázisának folyamatos frissítése. Munkaközvetítés, folyamatos kapcsolat
---	-----------------------	--	--	--------	---	--------------	--	--	--	--

			ól és foglalkoztatásu kat vállaló munkaadókról. (középtávú cél). 3.Munkaközvetí tés;				tréningek szervezése , tanácsadó szolgálat létrehozás a: 2023. 12. 31-ig.	tréning, komplex tanácsadó szolgálat		fenntartása munkavállaló k és a munkaadók között.
--	--	--	--	--	--	--	--	---	--	---

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

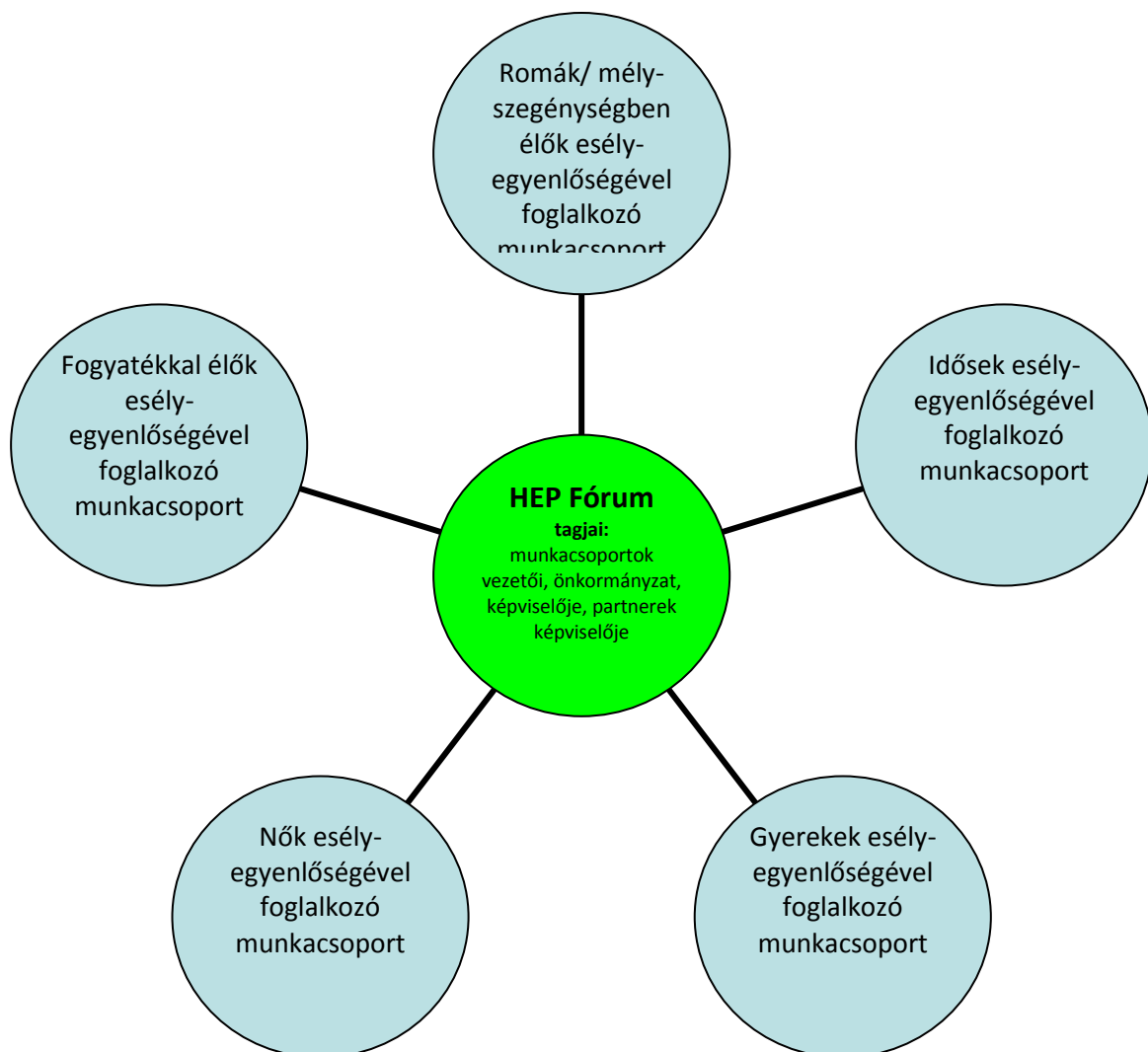
A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása

- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.



A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Nagyhajmás.... város/község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően ...Nagyhajmás.. város/község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és ...30/2020.(VI.17) sz... számú határozatával elfogadta.

Mellékletek:

Dátum Nagyhajmás, 2020. 06. 17.



Molnár Norbert
polgármester

A..... Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

Mágocsi Közös Önkormányzati Hivatal

✉ 7342 Mágocs, Szabadság u. 39.
☎ 06 72/451-110; 📠 06 72/560-019
✉ jegyzo@magocs.hu

K I V O N A T

Nagyhajmás Község Önkormányzat Polgármesterének a Képviselő-testület nevében 2020. június 17-én hozott döntéséről:

**Nagyhajmás Község Önkormányzat Polgármesterének
képviselő-testületi feladatkörben hozott
30/2020. (VI. 17.) sz. határozata**

A katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdésében foglaltak felhatalmazás alapján **Nagyhajmás Község Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Program tárgyában** az alábbi képviselő-testületi döntést hozom Nagyhajmás Község Önkormányzat Képviselő-testülete nevében:

Nagyhajmás Község Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programját az előterjesztés alapján a melléklet szerinti tartalommal jóváhagyom.

Határidő: azonnal

Felelős: Molnár Norbert polgármester

Kmft.

Molnár Norbert sk.
polgármester

dr. Morvay Klaudia sk.
jegyző

Kivonat hiteles!

Mágocs, 2020. június 17.

dr. Morvay Klaudia
jegyző

